

Den Rejsende Medarbejder

1971 - 1977

Uwe Rasmussen

DEN REJSENDE MEDARBEJDER

Vel ankommet til Danmark, blev jeg indlogeret hos Grethe og hendes forældre i Kastruphus beliggende i Kastrup Skov i al idyl ved godset Skjoldenæsholm nær Ringsted. Samtidig fik vi rigtig vintervejr, som jo efter de mange år i Hong Kong, var nyt for mig ...pragtfuld.

Udsigt fra Grethes værelse i Kastrup Skov

Grunden til at jeg fik lov til at bo hos Grethes forældre var, at vi havde besluttet os til at bygge hus på grunden i Strøby Egede, en grund jeg havde købt i 1965 af min klassekammerat Vagn Jakobsen fra Niels Brock Handelsskole. Inden jeg kom hjem til Danmark, havde Grethe set på flere typehuse, og sendt det mest interessante materiale ud til mig. Vi blev hurtigt enige om, at det skulle være et Schwanenflügel hus, og lavede en aftale primo marts. Man startede byggeriet 1. juli, og 8. januar 1972 nåede vi lige at flytte ind, inden jeg medio februar atter tog afsted på den lange tur til Vestafrika. Kom hjem 5 dage før vort bryllup den 30.marts.

Engvangsvej 82, Strøby Egede.

Brudeparret – 30.03.1972

Efter hjemkomsten fra Hong Kong, holdt jeg ferie februar ud med besøg hos familien, og 1. marts 1971 startede jeg mit nye job hos Landbrugets Afsætningsudvalg (LAU), som varede indtil 31.12.1976. Nederst er der en oversigt over de lande jeg besøgte, antal gange i de respektive år, samt antal rejsedage pr. år.

Den først store rejse skulle gå til Vestafrika, og i forbindelse med denne tur, besøgte jeg forskellige eksportører af danske fødevarer for at høre, hvilke forbindelser man havde i området, og om der var ting jeg skulle følge op på. Derefter en 12 dages tur til "confirming houses" i England (London, Manchester, Liverpool), Schweiz og Belgien. Disse firmaer havde afdelinger i de forskellige lande, som jeg skulle besøge.

I England fik jeg lejlighed til at være sammen med Robin og Maralyns forældre og i Zürich med min kusine Christa og hendes ven Elmar (er nu ægtefolk).

Afrika

Efter 9 dage hjemme startede jeg den 17. maj min 55 dages tur, hvor jeg besøgte Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Ghana, Zaire og Nigeria i nævnte række følge. Lande som jeg sidenhen besøgte adskillige gange. På grund af de mange lange rejser, måtte jeg flyve på 1. klasse på de længere ture, hvilket var en behagelighed.

Sierra Leone

Et malerisk sted trods fattigdommen. Hovedstaden Freetown ligger på den anden side af den lokale flod, hvor lufthavnen er. Ved højvande sejler man over floden, hvor der er et mylder af mennesker i farvestrålende tøj. Fade med varer placeret på hovedet.

Klar til at gå i land.

Boede gerne på Paramount Hotel, hvorfra jeg kunne besøge de forskellige kunder til fods. Boede på senere rejser på et nyt pragtfuldt hotel Cape Sierra Hotel, som lå ca. 14 km. fra Freetown, men direkte til stranden. Desværre var der også andre besøgende, som fandt ud af, at hotellet var godt at bo på, så normalt var der udsolgt. På en af mine senere ture til SL havde jeg fået plads på hotellet. Da jeg ankom over midnat fra Danmark, lå der i lufthavnen en besked om, at jeg skulle ind på mit gamle hotel i Freetown. Der fik jeg at vide, at der var en anden Rasmussen, som også havde bestilt værelse på Cape Sierra Hotel, men at denne havde annulleret rejsen. Samme dag, som jeg ankom, opdagede man, at der var to stk. Rasmussen, som havde bestilt værelse med ankomst samme dag.....man troede, det var den samme. Endelig blev det min tur til at få udleveret nøglen til mit værelse efter denne lange flyvetur. Det viste sig, at man også havde udsolgt. Jeg fik fat i direktøren af hotellet, en ung englænder, for at finde en løsning. Klokken var efterhånden tre morgen, og jeg var startet fra Strøby Egede kl. 7.00 den foregående dag. Det endte med, at jeg fik et værelse i hans lejlighed, et værelse, hvor der kun var et bord og en seng, bestemt ikke hyggeligt. Dog med eget bad. Man var glad for at få noget at bo i, og jeg fik lov til at bo der, i de dage jeg var i landet. Dog mod fuld betaling!

Eftersom SL gerne var første station på mine ture til Vestafrika, havde jeg gerne danske aviser med. Der boede nogle danske missionærer inde i junglen, som så via det danske konsulat videregav aviserne. Konsulen var englænder og direktør i den engelske Standard Bank.

Der handles.

På min sidste tur til landet i 1976, fik jeg på konsulatet at vide, at der var kommet et dansk ægtepar til byen. Dem var jeg en del sammen med, når arbejdet var gjort. Da vi fik en afskeds øl på hotellet den sidste aften, kom der et sønderjysk udtryk i ordmængden. Vi fandt først da ud af, at han kom fra Tønder, og havde bl.a. arbejdet samme sted som min far og onkel i Tønder. Derefter fortsatte vi på sønderjysk.

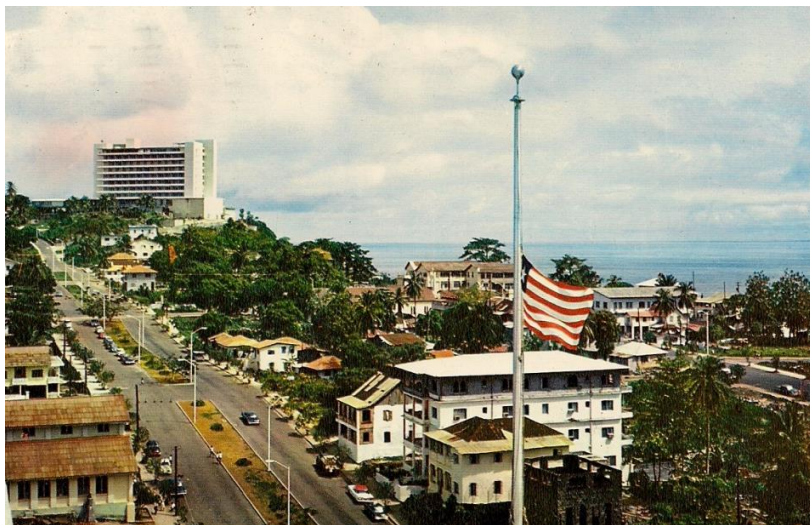
Når man rejser i Afrika, går der gerne vilde rygter, når man skal rejse videre med de lokale luftfartsselskaber. En gang skulle jeg flyve videre fra SL med Guinea Airways. Da en af vore forbindelser hørte om dette, skreg han, at dette måtte jeg for gud skyld ikke gøre, om jeg så skulle vente en hel uge for at komme videre. Jeg kom videre med et andet flyselskab. Blev kun en dag forsinket.

Engang, da jeg skulle rejse videre, skete der noget. Vi var kommet ind i flyet og klar til afgang. Pludselig fik vi at vide, at vi omgående skulle forlade maskinen. Benzinen fossede ud. Det gav en forsinkelse på fire timer, eftersom den flyvemekaniker, som skulle ordne problemet, var i Freetown, men i mellemtiden var vandet i floden sunket så meget, at færgen ikke kunne sejle, og måtte afvente flodtid. Skaden blev ordnet, og vi kom afsted. Der gik mange tanker igennem en.

Den sæbestensfigur, vi har stående i stuen, er købt i Sierra Leone.

Liberia

Landet hvortil USA returnerede tidligere afrikanske slaver, som gerne ville tilbage til Afrika. Landet hvor mønterne var US mønter. Her var der stadig mange libanesere, som sad på handlen. Liberia købte mange forskellige danske landbrugsprodukter lige fra grisetær og kødkonserves til ost, smør og mælkepulver. Jeg opholdt mig gerne en uges tid i landet med op til 10 daglige firmabesøg. Rapporter og breve (diktafon) til firmaer blev lavet om aftenen. Blev sendt hjem til hovedkontoret, hvor materialet blev renskrevet, inden det blev videresendt.

Hovedgaden i Monrovia – mit hotel i baggrunden

I Liberia brugte jeg gerne den samme chauffør Alfred, som både min forgænger og SAS brugte. En meget høj afrikaner med hvid kasket. Han kom fra Sierra Leone, men arbejdede i Liberia....så havde han fred for familien, og kunne spare noget op. En typisk måde at leve på i Afrika, som kunne give store problemer med flygtningestrømme, når der var uro i landet, hvilket skete nu og da. Mærkelig at tænke på, at i de fleste af de lande jeg berejste i Vestafrika, havde der været eller kom der grusomme borgerkrige (Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Nigeria og Zaire).

Eftersom SAS fløj via Monrovia på ruten til Sydamerika, startede jeg gerne min rejse her, hvis muligt. Engang da jeg ankom, var min kuffert ikke kommet frem, hvilket er et stort problem,

når man er på en 2 mdr. rejse. Jeg bad om lov til at gå ud til maskinen for at checke lastrummet. Ingen hvid mand var at se i lufthavnsbygningen. Det var midt om natten. Fik endelig lov, mod at lade min håndtaske med alle mine papirer blive stående i ankomsthallen.....kunne jeg stole på de lokale????Jeg havde intet valg....tog ud til maskinen, og fandt min kuffert i lastrummet. Den lå i et net med ting til Uruguay. Hvis den var fløjet videre, havde jeg nok aldrig set den kuffert igen.

Når man ankommer, bliver ens vaccinationspapirer checket. En dansk kvinde blev utålmodig, og spurgte pågældende kontrollør, om han ikke kunne læse. Det skulle hun aldrig have gjort. Hun kom direkte et par dage i spjældet, som efter sigende ikke skulle være et luksusopholdssted.

Man havde en regel i Monrovia. Gå aldrig gå alene ned i byen om aftenen. Så kunne man være sikker på at blive lettet for penge – politiet var temmelig korrupte.

I Liberia var der på daværende tidspunkt en del skandinaver. ØK var meget dominerende og svenskerne deltog i minedrift Lamco Mining med udskibningshavn i Buchanan. Mineselskabet havde et "guesthouse" med restaurant i hhv. Buchanan og i Nimba bjergene. Derforuden var der et supermarked begge steder, eftersom de ansatte havde familie med. Min chauffør Alfred kørte mig gerne til Buchanan, og hentede mig et par dage senere igen. 2 timers kørsel hver vej. Fra Buchanan kørte jeg med malmtoget 4 timer gennem junglen op til minerne, hvor der var anlagt en landsby til de ansatte. Jeg overnattede gerne begge steder i de respektive "guesthouses". I Buchanan var det en dansker Hans Sørensen, som bestyrede stedet. Han var alle tiders guttermand med sine ca. 120 kg. En gang da jeg kom dertil, tog han traditionen tro mig med på en sightseeing tur Buchanan rundt. Der var ikke meget at se, bortset fra malmskibene. Hans, som var ungkarl, beklagede sig. I den lokale bar forlangte de mere letlevende piger dobbelt pris på grund af Hanses store vægt. Til gengæld udnyttede Hans sin vægt, når han skulle hjem på ferie. Der var to selskaber som fløj på Monrovia fra Europa: SAS og Swissair. Det selskab, som gav ham to sæder til et sædes pris, fik fornøjelsen at transportere ham.

Overskyet Mt. Nimba, hvor Lamco arbejdede. Billedet fra Guesthouse, hvor jeg boede.

På turen til og fra Buchanan nød jeg at beskue de store gummiplantager, Firestone havde i området.

En gang, hvor jeg om eftermiddagen skulle videre til Ghana, fik jeg den oplevelse, at da jeg kom ud til lufthavnen, var der ingen fly at se. Jeg spurgte, hvad der var sket, og fik jeg oplyst, at maskinen var afgået om formiddagen. Der var ingen andre fly den dag til Ghana. Tilbage til Monrovia inden luftfartselskabet lukkede kontoret...en strækning på 60 km. Jeg havde fået bekræftet den oprindelige afgang, men man glemte at oplyse mig om, at man lige havde lavet fartplanen om. Fik plads til dagen efter, og så var det blot at håbe, at hotellet stadig havde et værelse til mig, eftersom jeg jo ikke var ankommet som planlagt. Det lykkedes, og jeg var så heldig, at jeg også fik mit gamle værelse igen på hotellet i Monrovia.

I forbindelse med Liberia havde jeg en pudsigt oplevelse mange år senere. Jeg havde været til fødevarerudstillingen Anuga i Köln og skulle flyve hjem med SAS fra Düsseldorf. Maskinen kom fra Lagos. Kom til at sidde ved siden af en engelsk dame, som kom fra Lagos. Jeg blev selvfølgelig nysgerrig, da hun jo kom nede fra mine tidligere rejseområder. Efter 10 minutters samtale kunne jeg oplyse, at jeg havde danset med pågældende nogle år tidligere i Monrovia, ude hos SAS manden Ejvind Petersen. Det viste sig at være rigtigt. Hun var gift med en ØK mand. 2 år senere, hvor jeg skulle med tilsvarende maskine hjem, sad min gamle ven fra Japan Erik Fredriksen i maskinen fra Lagos. Verden er nu lille, og var en af charmen ved at rejse.

Fra Liberia har jeg en træmaske og træfigur.

Elfenbenskysten

En tidligere fransk koloni, hvor franskmændene stadig var meget dominerende. Når man besøgte landet, følte man sig tryk. Der var styr på det hele. Tiden skulle vise, at der omkring 2010 skulle en borgerkrig til også på dette sted. Årsag: præsidenten tabte en folkeafstemning, og ville ikke afgive magten....det kom han til, men med dybe blodspor efter sig.

Eftersom landet er fransktalende, havde jeg et problem. Det eneste franske jeg havde lært, var 1 år på Tønder Statsskole (4.mellem), og for at løse dette problem, gav firmaet mig enetimer hos Berlitz. Ak, med alle de rejser jeg var på, kneb det med tiden, og familien skulle jo også plejes så godt som muligt. Lærerinden foreslog, jeg fik en fransk veninde. Hun tænkte sandsynligvis ikke på sig selv, eftersom hun var en "ældre" dame. Jeg måtte klare mig så godt som muligt, og i de to fransktalende lande jeg gerne besøgte, var der en eksportstendiat, som heldigvis ville være tolk for mig. Nogle af de forbindelser, jeg besøgte, kunne heldigvis engelsk.

I Elfenbenskysten var det begrænset, hvad der blev solgt af danske produkter, eftersom man naturligvis var meget fransk påvirket, og importerede især fra Frankrig. Følgelig besøgte jeg kun landet 3 gange, i de seks år jeg var Rejsende Medarbejder.

I hovedstaden Abidjan boede jeg på Intercontinental Hotel, som nok var det bedste af de hoteller jeg boede på, når jeg besøgte Vestafrika. Stor swimmingpool, skøjtehal m.m. Det var selvfølgelig meget begrænset, hvor meget jeg kunne udnytte dette.

Sammen med eksportstendiaten Niels Holm fik jeg besøgt de firmaer, jeg skulle besøge. Niels blev senere gift med en af de lokale piger, som jeg ikke kan huske navnet på. Bosatte sig senere i England.

I 1973 tilbragte jeg en weekend på stedet, og var så heldig, at blive inviteret med på en strandtur. En af Nielses forbindelser, en italiener som handlede med marmor, havde en hytte ca. 100 km fra Abidjan. Vi sejlede i en speedbåd langs lagunen, som fulgte kystlinjen. Selve sejltuen var pragtfuld, og da vi nåede frem til bestemmelsesstedet, stod der en 2 etagers hytte lige ned til stranden primitiv, men pragtfuldt. Italieneren havde af den lokale høvding fået lov til at bygge hytten.....sikkert mod en pæn betaling, da der jo også skulle holdes opsyn med stedet. Om aftenen tog vi båden og besøgte et turiststed drevet af Le Mederian, hvor andre af deres bekendte stødte til. Næste dag kunne jeg ikke lade være med at more mig. Der var strand lige så langt øjet kunne række. Ingen mennesker bortset fra os. Bølgerne var store og understrømmen stærk, så vi gik aldrig alene i vandet. Pludselig dukkede der to franske damer op. De gik nøgne langs stranden. Pludselig gik de op til os, men forinden tog de badetøjet på. De ville lige høre hvad klokken var.

Lagunen ved solnedgang.

Hytten vi boede i.

Ghana

Landet, hvor Danmark havde kolonien Guldkysten i 200 år. De øverste regeringsmyndigheder har til huse i den gamle danske Christiansborg Fort i hovedstaden Accra. Desværre måtte man ikke tage fotos af fortet. Flere steder i byen ser man gamle minder fra danske tiden som bygninger, kongens monogram, enkelte danske gadenavne, og

hvis man blader i den lokale telefonbog, dukker der flere danske efternavne op, tilhørende lokale afrikanere. På vejen fra Accra til Kumasi kan man stadig se de træer, danskerne plantede på en alle', som førte op til det mere kølige bakkelandskab. Ghana var det første land i Afrika, som fik sin selvstændighed. Det var i 1956.

Landsbyen Ouzo ved Christianborg Castle. Sidstnævnte måtte ikke fotografers, eftersom den blev brugt som regeringssæde.

Indgang til tidligere dansk købmandsgård. Bemærk det kgl. relief.

Af større danske virksomheder fandtes der ØK (Brisco), medicinalfirmaet Danafco samt Emborgs mejeri Fan Milk, som i Danmark især blev kendt for salget af ispinde via budcykler. Hovedprodukterne fra Danmark til Ghana var, på det tidspunkt jeg besøgte landet, mælkepulver og grisætær. Ghana var absolut hovedaftager af danske grisætær. De blev farvet røde og sendt i tønder. Køberen var ofte lokale kvinder, som sendte checks i US dollar op til eksportøren, som så sendte varen afsted. Jo, der fandtes også nogle større lokale importører. Varen blev så solgt på markedet, hvor man udstillede varen på et bræt....ofte var varen skåret i mindre stykker. I Kumasi tog jeg et pragtfuldt foto, hvor en afrikansk kvinde huggede varen i mindre stykker og samtidig sad en grib ved siden af.... det var så spørgsmålet om, hvem der var hurtigst

Markedspladsen.

Under mit første besøg i Ghana (1971) besøgte jeg foruden Accra også Kumasi inde i landet, samt Takoradi ved kysten 300 km vest for Accra. Da jeg skulle til Kumasi, viste det sig, at konsulatsekretæren Carl Sørensen fra ambassaden skulle i bil til Kumasi: Jeg fik køreledighed derop i stedet for at flyve. Derved fik jeg selskab samtidig med, at jeg kunne nyde landskabet, som f.eks. førnævnte alle`. Så bl.a. en afrikaner, som stod ud mod vejen med en død rotte i hånden, og som var til salgvelbekomme!

Typisk landsby vi kørte igennem.

I Kumasi var det nemt at se, hvor markedet var. Man skulle blot se op mod himlen, så kunne man se gribbene kredse over stedet.....ja, danske røde grisætær var populære. I Kumasi ligger der også et mindre malerisk gammelt fort, som i dag er museum. Det nåede jeg også at se, hvilket var en god afveksling fra grisætær mm.

Fine danske grisetæer flækkede som i terninger.

Fra Kumasi fløj jeg til Takoradi, og hvem stod i lufthavnen: Erik Petersen, som i min tid i Hong Kong var ØKs filialbestyrer samme sted. Nu var Erik chef for afdelingen i Ghana, som på daværende tidspunkt var ØKs næst største afdeling i udlandet. Her hed firmaet Brisco, og var stor i bl.a. træ, og havde en samlefabrik for Mercedes Benz. Nogle år senere blev ØK beskyldt for bestikkelse, og firmaet i Ghana konfiskeret. Ghana havde valutamangel, og det var meget vanskeligt at få importlicenser, hvilket forårsagede mangel på alt. Fra anden side hørte jeg, at man var nødt til at bestikke for at få en import licenser. Hvis jeg husker rigtig, var det en dame, som overtog bilafdelingen. Hun var gift med en general. Hendes veninde havde fået agenturet for VW.....og så kan man lægge en og en sammen. ØK fik senere en lille erstatning hjem, takket være bl.a. vort udenrigsministerium. Da jeg var dernede, blev en stor libanesisk ejet tekstilfabrik konfiskeret, og som Svend Myhring Petersen fra Danafco fortalte mig: Uwe, næste gang du kommer, står alle maskinerne ubrugte og rustne. Det viste sig at være rigtig. Under et af mine besøg dernede, brændte libanesere lokale pengesedler, fordi man ikke kunne få dem ud, og kunne ikke bruge dem til "andet". En omkørselsvej i Accra fra havnen i Tema var lavet, takket være en donering fra udlandet. Samtlige vejmaskiner stod pænt markeret ved siden af hinanden, og var ved rustne op. En aften, jeg var inviteret ud at spise af en lokal importør, lagde vedkommende ikke skjul på, at han savnede den engelske tid. Den gang kunne man få rigtige kartofler til maden, nu måtte man nøjes med en rodfrugt, som ikke smagte godt. Tingene virkede dengang, og der var ikke mangel på noget.

En snak med kunder i Kumasi. Carl Sørensen til højre.

Selv oplevede jeg følgende. Jeg var begyndt mit nye job hos Rasmus Hansen (1977), og blev ringet op af mit gamle firma, som oplyste, at de havde fået besøg fra Ghana, og som absolut gerne ville se mig. Han kom hen på kontoret. Havde en stor træudskæring med, som var en gave fra vedk. chef i Ghana. Han havde et brev med, hvori man bad mig om at hjælpe vedk. og lægge penge ud Han skulle have nogle avlssvin til en svinefarm. Der var papirer med, som omhandlede firmaet inkl. ejerskabet og bestyrelse. Til min store overraskelse opdagede jeg, at mit navn stod som værende med i bestyrelsen. Jeg bad vedk. om at kontakte Ghanas ambassade for hjælp, og henviste ham til en eksportør af avlssvin, som jeg dog ringede til i forvejen. Senere kom jeg pludselig i tanke om, hvordan jeg var kommet ind i billedet. Jeg var lige ankommet til vores ambassade sammen med Carl Sørensen. En afrikaner var undervejs ud af ambassaden til sin store Mercedes-Benz. Jeg blev introduceret til ham, og vi udvekslede navnekort traditionen tro. Det hele tog et par minutter, og der blev ikke talt om grise.

På min sidste rejse til Ghana (1976) oplevede jeg, at der var uroligheder i Nigeria, og man kunne ikke flyve til landet. Hvad skulle jeg gøre? Drøftede sagen med Lars Olsen, direktør for Fan Milk. Havde tidligere været ansat hos Plumrose, hvor jeg kendte ham fra. Han skulle selv til Nigeria. Kom med det kontante spørgsmål, om det var livsnødvendigt for mig at tage til Nigeria. Det var det ikke. Ringede hjem (for første gang i alle de år jeg havde rejst for LAU) og spurgte min chef Knud Overgaard, om jeg skulle afvente, og se, hvordan situationen udviklede sig i Nigeria. Fik besked om, at det måtte jeg selv afgøre, eftersom jeg jo var på stedet, og bedre kunne bedømme situationen. Der gik et hav af rygter. Eftersom Nigeria var min endestation på denne tur, besluttede jeg mig til at tage hjem, og fik plads i et fly et par dage senere. Om bord på flyet var der to ØK folk, som havde været i Lagos. De blev sejlet ud til en ØK båd og sejlet til Ghana, hvorfra de tog samme fly hjem som mig. Det var det eneste rigtige at gøre, og jeg fik god samvittighed. I Nigeria skulle jeg også have besøgt Port Harcourt, hvor nogle af mine bekendte fra tidligere tid boede (Merete 1 og Palle.. boede tidligere i Zaire).. Jeg havde vitaminpiller m.m. med til deres barn. Ting som man havde besvær med at skaffe pågældende sted. Det måtte jeg tage med retur, og aflevere til giveren (Merete 2) med beklagelse,

Ghana var en fornøjelse at besøge, og befolkningen meget behagelige, trods de forskellige oplevelser. Det var det sted i Vestafrika, hvor jeg havde mest med de lokale at gøre. Man er meget musikalske, og jeg mindes stadig deres dejlige rytmer. Da jeg sad på min terrasse på hotellet i Takoradi en søndag formiddag, kom mange lokale og placerede sig rundt om swimmingpoolen veludstyret med en øl. De kom, fordi der skulle være gudtjeneste på stedet. Det var en pragtfuld oplevelse med prædiken og sang. En ting har jeg dog fortrudt. Da jeg stødte på Erik Petersen fra ØK, da jeg ankom til Takoradi fra Kumasi (1971), foreslog han, at jeg tog hen til deres kontor, og bad dem om, at sende mig med bil tilbage til Accra, så jeg undervejs kunne se nogle af de gamle forte, hvorfra man afskibede slaverne til Amerika. Det turde jeg ikke. Jeg var bange for, at hvis jeg annullerede flyet til Accra, ville resten af turen også blive annulleret, og det ville jeg ikke risikere. Det oplevede jeg senere i Saudi Arabien, hvor jeg tog chancen, hvilket gav mig et hav af besvær.

Nigeria

Er Afrikas mest folkerige land, hvis hovedindtægt er eksport af olie. Denne rigdom har forårsaget en kamp om rigdommen. Har bl.a. forårsaget Biafra krigen i slutningen af 1960, korrupsion mm. Man har løbende uroligheder. På det seneste problemer med religionen. Ved kystområderne er man kristne, hvorimod inde i landet mod nord (Kanoområdet) er man muslimer. Kirker er brændt af, og drab på kirkegængere finder sted.

Da jeg skulle besøge landet første gang i 1971, havde jeg allerede hørt mange rygter, og jeg må blank indrømme, at det aldrig blev det land, jeg så frem til at besøge. Jeg sørgede altid for at ankomme om dagen.

Jungle med Owo River i midten.

Lagos

Når man ankom til landet, skulle man angive de værdier man medbragte, for at få lov til at bringe det samme ud af landet igen, når man rejste, hvilket selvfølgelig ikke er helt ualmindeligt i de områder. Jeg havde gerne angivet de ting, jeg skulle inkl. min vielsesring. Så fandt man engang den sæbestensfigur, jeg havde købt i Sierra Leone. Eftersom den var ny, havde jeg ikke angivet den. Tolderen påstod, at den var antik, og beskyldte mig for at smugle den ind i landet. Figuren var som sagt ny, så jeg nægtede beskyldningen. Efterhånden var jeg den eneste passager tilbage. Bag ved mig stod der en anden afrikaner, som blev ved med at sige, "pay him something". Det ville jeg ikke, og omsider slap jeg fri. Lige inden jeg forlod bygningen, kastede jeg et blik bagud og kunne se, at de to herrer stod og talte sammen som gode venner. Ingen tvivl om, at hvis jeg havde betalt noget, så skulle de dele byttet.

Da jeg kom ud af ankomstbygningen skulle jeg have fat i en taxa. Der var en tilbage, men uden bagsæde. Denne måtte jeg tage, og sad på gulvet. Køreturen fra den gamle lufthavnsbygning til Ikoyi Hotel var en lang sej tur på grund af en håbløs trafik. Man skulle regne med to timer, som under normale omstændigheder højst ville tage en halv time.. Det første stykke af vejen kørte man igennem et område med faldefærdige blik/træhytter og bål tændt flere steder. Pludselig så jeg en dame stå med skrævede ben og med et fad på hovedet. Hun stod og tisede.....ja primitivt, men jeg kunne ikke lade være med at smile.

Mit hotelværelse var altid bestilt af ambassaden, for at være på den sikre side. Ambassaden o.l. var jo gerne mit holdepunkt, hvortil breve mm til mig blev sendt. Der startede jeg også gerne mine besøg, inden jeg besøgte de forskellige forbindelser, for at blive opdateret om landet politisk som handelsmæssigt. Da jeg ankom til hotellet, fik jeg oplyst, at der ikke var bestilt noget værelse til mig og alt udsolgt. Kendsgerningen var, at ambassaden havde bestilt og betalt depositum. Nå, der var ikke andet for end at skælde ud. Jeg fik værelset, men

måtte betale fuld pris. Ambassaden fik aldrig det betalte depositum retur, som jeg selvfølgelig var nødt til at godtgøre.

Selve hotellet var såmænd udmærket. Dog havde det et vandproblem. Vandforsyningen var meget ofte afbrudt, og mærkelig nok, næsten altid når jeg var i bad, og lige havde fået sæbet mig ind. Så var der ikke andet for end at tage det iskolde drikkevand, som stod på værelset, og skylde sæben af sig!

Uden for hotellet var der mange damer, som var villige til at sælge sig selv....typisk tegn på den fattigdom der herskede på stedet. På daværende tidspunkt var det byens bedste hotel. I damemyldret var der også mænd, som solgte lokale varer. Her købte jeg bl.a. de to "knive" med henholdsvis aftegning af en kvinde og en mand på skaft. Når man skulle dømmes, om man var skyldig eller ej, skulle vedk. kysse klingen, der passede til kønnet. Hvis man blødte, var man skyldig. For ikke at få ballade ude i lufthavnen, når jeg skulle rejse ud af landet, tog jeg hen på det lokale museum, for at få en eksport tilladelse. Der var en yngre engelsk dame ansat på museet, som så mig gå rundt med "knivene". Hun spurgte, hvor jeg havde fået fat i dem, hvorefter hun svarede, at det var virkelig nogle gode kopier. Om de er gamle eller ej, ved jeg ikke, men de har en historie.

Ting købt i Afrika. Nævnte "knive" ses til venstre

Når jeg boede på hotellet brugte jeg gerne den samme taxachauffør (Shehu), som var dygtig til at finde de firmaer, jeg skulle besøge. Bilen var en tiptop ældre model, og han kørte meget forsigtig....og til tider for forsigtig. Hans engelske lød som om han havde gået på Oxford. Mit gæt var, at han tidligere havde været chauffør for englændere, som havde gået på Oxford.

Fra markedspladsen.

Prisen på en taxa forhandlede man sig frem til, dog var det umuligt at få fat i en taxa til normal pris, når en henrettelse skulle finde sted. Det fandt gerne sted nede på stranden, og alle skulle derned for at se, hvilket taxaerne udnyttede, og mangedoblede prisen.

Når jeg var færdig med de mere seriøse besøg, og tiden tillod det, så forsøgte jeg gerne, at besøge nogle af de mere useriøse firmaer, som havde skrevet til danske eksportører. Især to besøg husker jeg. Det lykkedes at finde frem til et firma med et verdensnavn, som lød meget flot. Adressen var en faldfærdig hytte. Uden for holdt en sort Mercedes-Benz. Da jeg kom ind, fortalte jeg, at jeg kom på vegne af et smørekseportfirma, som havde sendt prøver til firmaet. Eksportørens navn sagde ikke manden noget, og han tog en af de mange mapper, han havde stående, og bladede i den, for at finde sagen frem. Det jeg omgående kunne se var, at firmaet havde skrevet til alle og enhver for at få vareprøver, som man så solgte videre. Havde flere bøger fra flere lande stående som indeholdt navne på eksportører. Fra Danmark bl.a. Kraks og Kompas.

Et andet firma vi skulle finde, var ligeledes med et flot navn og 5 direktører. Min chauffør fandt frem til stedet. Vi kørte gennem mudder og skidt med kaglende høns rundt om, og fandt frem til huset, hvor der hang en faldefærdig træpostkasse. Bankede på døren. Ud kom en fyldig dame med flere skrigende unger. Ja, adressen var rigtig nok, men manden var ikke hjemme. Jeg nævnte, at jeg ville komme igen, hvilket jeg selvfølgelig ikke gjorde. Man kan spørge, at når man kendte udfaldet i forvejen, hvorfor besøgte jeg så sådanne emner? Jo, man er nysgerrig, og man kan jo aldrig vide....og så fik man oplevelsen med.

Eftersom jeg skulle videre i Nigeria, skulle jeg have genbekræftet mine flybilletter. De annullerede samtlige beregnet til de lokale fly, og gav mig nye billetter med nye afgang. Fra anden side var jeg blevet advaret om, at selv om man havde fået bekræftet ens billet, og var kommet om bord i maskinen, kunne man ikke være sikker på, at komme med. Hvis der kom en person, som havde de rigtige forbindelser, kunne man risikere, at blive "smidt ud" af maskinen. Det skete dog ikke for mig. Min assistent Jens Simonsgaard fik problemet i Rep.Congo. Han fik at vide, at bekræftelsen blot betød bekræftelse på ventelisten! Han kom dog videre med et senere fly følgende dag.

På en af mine ture til Vestafrika (1974) fik jeg store smerter i min skulder. Det startede i Liberia, og det blev værre og værre. Da jeg kom til Nigeria, spurgte jeg ambassaden, om de kendte en læge, de kunne anbefale. De kendte en englænder gift med en nordmand, som de brugte. Hun kom med tre forslag. Jeg kunne få en indsprøjtning på stedet, hvilket hun ikke ville anbefale på grund af risikoen for bakterier. Jeg kunne blive røntgenfotograferet, men der var flere måneders ventetid, og det ville jeg jo nok ikke vente på. Den tredje løsning var, at tage den første og bedste maskine hjem. Jeg skulle have været videre til Zaire, men det måtte jeg opgive. Grethe blev informeret via kontoret i København. Fløj til Zürich, hvor jeg ringede hjem for at høre, om Grethes fætter Anders var hjemme. Han var kirurg, men hvad gør man ikke en lørdag aften. Vi kørte forbi, og fik nogle gode råd, så jeg kunne holde søndagen ud. Fik besked på at komme på Ortopædisk Hospital straks mandag morgen, hvor Anders var ansat. Det gjorde jeg, og Anders fik banket mig igennem alle de undersøgelser, som ellers ville tage over en uge. Det viste sig, at det, man var kommet frem til i Nigeria, passede. Det var et "kalkbrud", som man ikke ved, hvordan opstår, men man ved, hvordan man skal få det på plads. Takket være denne behandling, kunne jeg hurtigt komme af med smerten, og komme igang med arbejdet igen. I forbindelse med assistancen i Lagos, var især handelsattachéen Poul Jentzsch til stor hjælp. Ham kom jeg til at støde på mange gange i mit senere liv: Japan, Jordan og Abu Dhabi, hvor han var udsendt for Udenrigsministeriet. Hans seneste hustru var pudsigt nok fra Okinawa.

I forbindelse med min første rejse til Nigeria besøgte jeg også Port Harcourt, Ibadan og Kano.

Port Harcourt

Byen er udskibningshavn for Nigerias olie.

Da jeg landede i Port Harcourt, kunne jeg godt se, at det ikke var længe siden, at borgerkrigen, også kaldet Biafrakrigen, havde raset på stedet. For enden af landingsbanen lå der flere nedskudte fly, hvor junglen var ved at vokse og skjule det, som var tilbage. I selve byen så jeg bl.a. resterne af Kingsway Stores. Af dette store supermarked var der kun stålskeletter tilbage. Jeg ankom til hotellet, og fik oplyst, at jeg skulle bo ovre i annexen. Det lød flot. Ak, det var et fritstående hus med nogle værelser. Vinduet var lille og højt oppe, så man ikke kunne se ud. Det virkede som et fængsel. Badeværelset skulle jeg dele med de andre. Næste morgen fandt jeg hurtigt ud af, at det gjaldt om at komme først. Den bedste del af selve hotellet var beboet af oliefolk og total belagt.

Afgang med mine 30 kg.

I byen havde det danske rederi Scan Shipping et kontor med danskeren Erik Petersen som chef. Han havde lige hentet en dansk elektriker, som skulle reparere noget på et af firmaets

skibe, som lige var ankommet i havnen. Det sted vedk. skulle bo, inden skibet kom, var værre end mit. Oliefolkene boede de gode steder.

Blev inviteret hjem til frokost hos Erik og hans hustru Lisbeth. Skibet, som lige var ankommet, havde en norsk kaptajn, som var inviteret med, samt en kollega fra Lagos kontoret en Mr. Thomas Welch. Kaptajnen havde taget snaps og rugbrød med fra skibet. Erik oplyste, at der kun var een øl til hver. Øl i byen var der nok af, men man manglede flasker. Følgelig kunne man kun få udleveret en øl, for hver tom flaske man afleverede.

Under frokosten på terrassen med sumpen i baggrunden....meget malerisk....kom der flere historier frem om de lokale forhold. Når f.eks. en af de store lastbiler med cement sække gik i stå ude på landevejen, langt fra de større byer, var der kun en ting at gøre for chaufføren: at gemme sig. I løbet af natten ville samtlige sække blive stjålet, og mest sandsynlig af militærfolk, som fik en meget lille løn. På den måde prøvede man at lave en ekstra skilling. Så er det blot om ikke at stå i vejen. I aviserne har man også læst om, hvordan de lokale beboere borer hul i de store pipelines med olie, for at tappe af den olie, som bliver pumpet fra oliefelterne til havnen. Der sker ofte eksplosioner med dødsfald som følge.

Da jeg skulle tilbage til Lagos, fik jeg køreledighed af Erik, som alligevel skulle køre sin kollega til lufthavnen. Da vi nærmede os lufthavnen, blev vi standset af en soldat med en maskinpistol. Erik spurgte pænt, hvad han ville. Det svarede han ikke på, men på hans bevægelser med maskinpistolen kunne vi gætte os til, at det var ejeren af den store kuffert, han ville have fat i. Det var så mig. Ville han checke eller have penge? Heldigvis ville han blot se, om jeg havde våben i min kuffert. Det havde jeg ikke.

Da vi ankom til lufthavnsbygningen, røg vi ind i næste problem. Da jeg ankom til Port Harcourt, skulle jeg have afleveret mit pas. Det stod på et meget lille skilt i ankomsthallen. Der blev ikke sagt noget i flyet, inden vi landede. Jeg havde ikke overholdt reglerne. Skulle jeg nu ryge i fængsel? Diskussionen gik i gang. Så fik Erik øje på den lokale høvding. Fik fat i ham, og jeg kom med i maskinen.

Undervejs fik vi at vide, at der var uvej i Lagos, og at vi sandsynligvis skulle lande i Ghana. Eriks kollega spurgte, om jeg havde dollars med, for vi kunne ikke regne med, at Nigerian Airways ville sørge for os, hvis vi skulle overnatte i Ghana. Pludselig gik døren til cockpittet op. Der sad en af stewardesserne midt imellem kaptajn og styrmand....alle tre afrikaner. Mit hjerte var ved at gå i stå. Englænderen kunne godt læse mit ansigtsudtryk, og sagde med rolig stemme: de er gode nok, det er de bedste piloter, selskabet har. Vi kom sikkert ned i Lagos, og kunne godt se det uvej, der havde raset på stedet med væltede palmetræer.

I forbindelse med Biafra krigen nåede landsdelen at få trykt egne pengesedler, som dog aldrig kom i brug. Jeg fik nogle af disse foræret, og de ligger i min samling.

Ibadan

Verdens største blikby, hvor Ålborg firmaet Emborg også har et mejeri, foruden det i Lagos og Ghana.

Ibadan. Den største afrikanske blikby.

Da vi landede, bed jeg mærke i en afrikaner, som blev modtaget af sine hustruer. Der var mange i farvestrålende dragter, men det var tydelig at se, hvem der var hans ynglings hustru. Det var den yngste, som var flot at se på. Han var nok stedets høvding. Jeg var ikke høvding, og ingen tog imod mig. Mens jeg ventede på min kuffert, kunne jeg godt se, at der ingen taxaer holdt uden for lufthavnsbygningen. Jeg var den eneste hvide, der var med i maskinen. I ankomsthallen kom der pludselig en soldat hen imod mig med sin maskinpistol. Hvad ville han? Pludselig så jeg en officer. Jeg gik hen til ham og spurgte, hvordan jeg kom hen til hotellet, eftersom der ikke var nogen taxaer at se. Det næste der skete var, at soldaten fik besked på at gå ud på vejen, og få fat i den først og bedste bil, som fik besked på at køre mig til mit hotel. Som tak, ville jeg give soldaten en cigaret. Han hev den ud af hånden på mig, og det var lige før, min vielsesring var røget med.

Kano

Her kom jeg til det muslimske område, og jeg må sige, at de lokale mennesker, jeg kom i kontakt med her, var meget behagelige, og meget mere venlige end i Lagos. Byen er meget spændende med dets mange lerhytter. Her købte jeg en dolk, som er med i min våbensamling.

Herfra fløj jeg hjem til Europa. Da vi fløj over Sahara kunne man tydelig se, hvor de gamle floder har gået i sin tid. Meget fascinerende at se på.

De andre gange jeg fløj ud af Nigeria, var det gerne fra Lagos. Her var det om at komme afsted i god tid, eftersom du aldrig kunne vide, hvor lang tid det ville tage, at køre til lufthavnen. Trafikken kunne gå i stå i lang tid, uden du vidste hvorfor. Når man så endelig ankom, fik du den næste kamp. Hvis du ikke gav gode drikkepenge til ham som slæbte ens kuffert, truede man med, at ens kuffert ikke ville komme med. Der var også valuta kontrol. Det var et meget lille beløb af den lokale møntsort, du måtte tage med ud af landet. Her har jeg set ældre englændere endevende samtlige lommer, og forære de penge man havde, blot for at komme videre i systemet inden afgang.

Zaire

Tidligere hed landet Belgisk Congo, og efter navnet Zaire, hedder det i dag Demokratisk Republik Congo. Landet er kendt for de store mineralforekomster, og har været igennem mange voldsomme borgerkrige. For at hjælpe landet, byggede Danmark et hospital i hovedstaden Kinshasa, og dansk personale drev hospitalet i mange år. Det var meningen, at

de lokale skulle overtage samtlige funktioner, efterhånden som de blev oplært. Kan forstå, at det kniber det med.

Kinshasa ned Congo floden i baggrunden.

Man har tidligere haft et fremstød for danske fødevarer, og et efterfølgende fremstød var planlagt af min forgænger. Reklamemateriale var sendt afsted således, at det hele kunne gå i gang under mit ophold. Jeg havde afsat 12 dage. Følgelig kom jeg direkte fra Ghana, for senere at fortsætte mine besøg i Nigeria. Hotellet jeg boede på skulle være det bedste, og bestemt ikke at prale af. Året efter var et Intercontinental Hotel bygget færdig. Pragtfuldt.

Sammen med eksportstendiaten Jørgen Grevenkop-Carstenskiold begyndte den store jagt med at finde vore trækasser med alt vort materiale. Pigerne, som skulle stå for demonstrationerne i supermarkederne, var danske piger fra hospitalet, som gerne ville tjene en ekstra skilling, samtidig med, at de fik en afveksling fra det daglige arbejde. Det var et belgisk transportfirma, som skulle sørge for, at materialet kom frem, og jeg må blank indrømme, at mere sløve ansatte skal man lede længe efter...og det var belgiere, som havde det daglige ansvar. Det endte med, at vi besluttede os til, at køre ned til havnebyen Matadi, for selv at lede efter vore trækasser. En strækning på 350 km hver vej. En vej, skulle det vise sig, med store huller. Inden vi kørte derhen, skulle vi have tilladelse af myndighederne til at gå ind i området for at checke. Med udstyr af vikingeballer mm mødte vi op på det respektive kontor, hvor der sad en afrikaner guldbesmykket og et stort grin. Da han fik vore gaver, fik vi tilladelsen, og vi tog afsted tidlig næste morgen kl. 5.15. Da vi nåede frem til Matadi, havnede vi selvfølgelig lige ind i den store frokostpause, og vi var selvfølgelig tvunget til at vente, til den var overstået. Endelig kom vi ind i pakhuset, og vadede rundt i militærknapper mm, og fandt vore trækasser. De lokale belgiere lovede, at sørge for, at de kom frem til Kinshasa. Vi var tilbage i Kinshasa kl. 21.00

Efter nogle dage fik vi oplyst af transportfirmaet, at materialet nu endelig var ankommet, men der var blot et problem. De vidste ikke, hvor de var, men de var på en lastbil, som skulle køre til den adresse, hvor de skulle aflæsses, så vi kunne fordele materialet til de respektive supermarkeder. Efter to dage var de endnu ikke kommet frem, og belgierne syntes det var sjovt. Det syntes vi andre ikke, eftersom vi jo skulle i gang med kampagnen, og inden jeg skulle videre til Nigeria. Pludselig hørte vi fra ambassadesekretæren, at lastbilen pludselig

holdt uden for hans adresse, og da han selvfølgelig kendte til vore problemer, bad han lastbilen om, at laste dem af omgående. Derefter kunne vi gå i gang med at fordele materialet og starte udsmykningen. Starttidspunktet var selvfølgelig blevet udsat, og den kom først i gang efter jeg var rejst, men i Jørgens gode hænder. Pigernes job var også blevet udsat, og for at få det hele til at køre, gav jeg en middag til de involverede, inden min vidererejse.

Kinshasa. Gademotiv.

Under dette ophold blev der også tid til at dufte til en international udstilling. På åbningsdagen blev der holdt en stor tale af præsident Mobutu, som varede i flere timer, og i.h.t. til ambassadør John, var det næsten ikke til at holde ud, fordi man selvfølgelig som ambassadør, sad i det pæne tøj i bagende solskin. Ambassadøren var meget gæstfri, og var meget interesseret i, hvordan det gik, så besøg blev aflagt jævnlige på ambassaden. En dag blev jeg inviteret til frokost på Mobutos restaurant med en pragtfuld udsigt over Congo floden. Maden var god, men om natten kastede jeg op, og en måned senere, fik jeg konstateret gulsot, som kostede mig en måned på ryggen. En af vore husholdningslærerinder Leni Westhausen mente, at kunne gætte sig til årsagen. Hun kunne oplyse, at hun havde været samme sted året før, i forbindelse med et fremstød. Da hun kontrollerede fryseskabene, fik hun et chok, da hun så indholdet. Følgelig beordrede hun alt ud, så det kunne blive sorteret. Da det hele var ude, så viste uret, at det var middagspause (3 timer). Hun spurgte, hvad med det som nu ligger ude. Jo, det kunne da blot blive liggende til efter pausen. Når man tænker på ansvarligegyldighed, så kan man godt tænke sig, at en af de ansatte, som har gulsot, har skåret sig, og at det blod så var på min steak, og smittet mig. Ambassadøren betragtede mig som en del af "familien", og inviterede mig også gerne hjem privat. Senere da jeg var ansat hos Rasmus Hansen, stødte jeg på ambassadøren i Bagdad, hvortil han var blevet forflyttet. Det var under krigen mellem Iraq og Iran

Under et af mine ophold oplevede jeg, at en dansk pige, som var gift med en europæer, som havde et job i landet, pludselig kom styrtende hen til ambassaden for at få hjælp. Hendes mand var blevet arresteret, og hun anede ikke, hvad hun skulle gøre. Jørgen kendte vedkommende, og vi kørte hende hjem. I et af husets rum stod der et hav af vinflasker. Det var et stort spørgsmål for Jørgen og mig, hvordan så mange flasker kunne havne et sådant sted. Kunne det være bestikkelse, manden havde fået?

Under opholdet i 1972 stødte jeg på Merethe Rasmussen, som var svigerinde til min kollega, som sad på vores kontor i Porto Rico. Kollegaen kendte jeg også fra min tid på Niels Brock. Hun var på det danske hospital, og boede sammen med svenskeren Pälle, som fløj helikopter for Mobuto. Hun besøgte Hong Kong, da jeg boede derude, sammen med sin veninde, som

også hed Merethe. De var begge ansat i et luftfartselskab. Da Knud ikke var hjemme, var det min opgave, at vise dem Hong Kong. I forbindelse med et senere besøg i Zaire i 1972, som på den tur var min første station, inden jeg skulle videre til Sydafrika og Østafrika., fik jeg fat i de to pragtfulde spyd, som jeg har i min samling. Da jeg ikke turde tage dem med på min lange tur, og den anden Merethe tilfældigvis var på besøg i Zaire sammen med sin lille datter, fik jeg hende til at tage dem med til Danmark. Alle tre har besøgt os i Strøby Egede. Det har Jørgen og Marianne ligeledes. Senere blev Palle forflyttet til Port Harcourt, hvor jeg skulle have besøgt dem, som nævnt under Ghana.

Jeg besøgte Zaire i alt fire gange, og kom meget hos Jørgen og hans hustru Marianne. Marianne blev senere chefkonsulent i daværende Industriråd. Blev skilt fra Jørgen, og hvad der er sket med ham siden hen, ved jeg ikke.

I 1973 skulle jeg flyve direkte hjem til Europa med Swiss Air. Da jeg blev tidligere færdig end beregnet, kunne jeg lige så godt tage det før hjem. Eneste mulighed var Air Zaire. Jeg var blevet advaret om, at når man fløj med dem, vidste man aldrig, hvor man landede, eftersom maskinen kunne være 24 timer forsinket. Det var en dansker, som fløj for selskabet, som fortalte mig det. Nå, det var nok en af de sædvanlige historier, så jeg tog chancen. Det var en aftenmaskine, og alt gik planmæssig. Døde rotter lå ved afgangshallen, men det var ikke udsædvanligt. Vi kom op i maskinen. Så begyndte en lampe at blinke i cockpittet. Det hele skulle undersøges, og vi sad hele natten ude i maskinen. Næsten morgen fik vi lov til at gå over i restauranten for at få morgenmad. Jeg sad ved siden af en belgier, som fløj for Air Zaire, og blot skulle til Paris for at søge nyt job, og omgående retur igen. Han oplyste, at man normalt havde en boks, som i dette tilfælde blot skulle udskiftes, men da selskabet ingen penge havde, så var man nødt til at checke det hele. Da der omsider blev givet grønt lys til afgang, skulle besætning udskiftes. Piloterne, som var europæer, blev hurtigt udskiftet med nogle andre, men det kneb med kabinepersonalet, som var lokale. Hver gang der dukkede nogle op, og de så, hvor mange mennesker der var i maskinen, og at den skulle hele vejen til Europa, så smuttede de ud igen. Omsider fik de fat i en besætning, som skulle bumle hele vejen langs vestkysten af Afrika. Så kom vi afsted. Undervejs bad jeg om min standarddrik en Bloody Mary. Det anede de ikke, hvad var. Jeg bad om en fartplan, da jeg vidste, at jeg ikke ville kunne nå mit fly fra Rom til København. Det havde de heller ikke. Som min sidemand sagde, det kan man ikke forvente i Air Zaire, selvom man fløj første klasse. Vi ankom til Rom, og jeg kunne hurtigt se, at den sidste maskine til København var afgået. Jeg var så igang med at finde et hotel, da jeg pludselig fik øje på en SAS besætning, som kom gående. Jeg spurgte, om de tilfældigvis skulle til København. Det skulle de. Kan du se, den maskine der ruller ind nu, er en maskine fra Tokyo, som vi skal flyve hjem. Vi må ikke tage passagerer med, men hvis du vil tage forholdene som de er, må du gerne komme med. Det gjorde jeg, og jeg havde fuld betjening under de givne forhold. Da jeg landede i Kastrup, kunne jeg ringe hjem til Grethe. Hun var lige kommet tilbage til SE, efter at hun opdagede, at jeg ikke var med den sidste maskine fra Rom. Hun fik atter en tur til København, og jeg var lykkelig.

I forbindelse med ovennævnte rejser, besøgte jeg også en enkelt gang Senegal og Gambia. Det var i 1973.

Senegal

En tidligere fransk koloni, som ikke købte mange danske fødevarer.

Besøgte bl.a. vores konsul, som var en dansk forretningsmand. Jeg blev inviteret hjem til frokost, og hans franske hustru spurgte bl.a. om, hvor jeg skulle bo i Gambia. Jeg nævnte

navnet på det hotel, som rejsebureauet i Danmark havde fået værelse på. Da blev der sagt en masse på fransk, som jeg ikke forstod, men konsulen anbefalede mig, at når jeg kom til Gambia, så skulle jeg køre direkte til firmaets afdeling samme sted, og bede dem om at finde et andet hotel, jeg kunne bo på.

Gambia

-
En tidligere lille engelsk koloni, som Spies Rejser bruger i stor stil. Følgelig var der en del skandinaviske turister på stedet, som jeg ikke var vant til i Vest Afrika.

Jeg kom hen til omtalte firma, og en chauffør fik besked på, at køre til samtlige hoteller langs kysten, indtil jeg fandt et værelse. Det viste sig, at det hotel, jeg skulle have boet på, var mere eller mindre et bordel. Vi fandt omsider et hotel, hvor der var plads. Chaufføren havde jeg til rådighed i de dage, jeg var i Banjul, hovedstaden. En dag viste han mig sin lille søns karakterbog, som han var meget stolt over. Havde topkarakter i religion (kristendom), men alle de andre karakterer var i bund. Det var om at holde masken, så jeg roste selvfølgelig den gode karakter, men det gjorde lidt ondt. I Gambia oplevede jeg bl.a. en indhegnet nationalpark, hvor der også var krokodiller. Det var en dejlig afveksling.

I de flg. lande kom jeg også kun en gang, og det var i 1972, hvilket især skyldtes, at jeg pludselig blev sendt til Iran, og måtte aflyse en yderligere tur til disse områder.

Sydafrika:

Det var med en vis spænding at ankomme til Sydafrika. Landet kendt for sin apartheid politik. Det var som at ankomme til en lufthavn i Europa. Ankom fra Zaire. Jeg checkede ind på Tollman Tower hotel, og fik et virkelig stort værelse til næsten ingen penge. Hotellet havde sin egen forretning, hvor man kunne købe øl og vin til butikspriser, som var betydelig lavere end i Danmark.

Da jeg den følgende morgen, som var en lørdag, kikkede ud af vinduet, så jeg en lukket varebil, som pludselig holdt ind til siden af vejen. En personbil standsede bagved. Ud sprang en hvid mand, som styrtede hen til varebilen for at hive chaufføren ud. Den stakkels afrikaner tænkte jeg, nu bliver han gennembanket. Stor blev min overraskelse, da det viste sig, at være en hvid mand, der blev hevet ud af varebilen. Der kom en politibil, og arresterede den hvide mand og tog ham med i politibilen. Det var ikke det, jeg havde forventet.....påvirket af pressen i Danmark.

Når man har rejst en del i Vestafrika, var det pragtfuldt at komme til Sydafrika og besøge de forskellige firmaer. Det hele virkede, og gaderne var rene.

Under opholdet i Johannesburg (også kaldet Jburg) tog eksportstendiaten Bent Olrik ? og hans hustru sig en del af mig, eftersom jeg havde en weekend og helligdag på stedet. Blev bl.a. inviteret hjem, hvor vi så en video efter middagen. TV var ikke indført i landet på daværende tidspunkt. Deres afrikanske hushjælp fik lov til at se med. Vi var også en aften i biografen, for at se The Godfather (kun hvide var tilladt i biografen!). De tog mig med til Pretoria, hovedstaden, hvor vi så jernbanevognen, hvor afslutningen af Boerkrigen i sin tid blev underskrevet. På Krüger Day (helligdag) tog de mig med på en heldags picnictur til Vaal floden. Jeg besøgte også Generalkonsulatet, hvor det viste sig, at en af de piger, som i sin tid var ansat på ambassaden i Japan, da jeg opholdt mig der, var ansat. Verden er lille. De skulle

have fest lørdag aften, og hun spurgte, om jeg ikke havde lyst til at deltage. Eftersom jeg skulle videre til Durban lørdag morgen, afslog jeg pænt.

Durban er bl.a. kendt for gode strande beskyttet mod hajer. Desværre kunne jeg ikke udnytte dette, eftersom rapporter og breve skulle skrives, og sendes hjem. Besøgte bl.a. ØK's kontor, hvor jeg oplevede, da jeg sad inde på kontoret, at en inder kom "brasende" ind på kontoret. Jeg kunne forstå, at for blot nogle år siden, kunne noget sådant ikke lade sig gøre. Jo, der var ved at ske ændringer.

F.eks. i landets største avis så jeg en vittighedstegning. I receptionen på et hotel står der en hvid mand og bliver betjent af en hvid mand. Ved siden af en inder betjent af en inder. Alle fire talte engelsk. Ved siden af igen, sås en gammel krumrygget bondemand blive betjent af en tilsvarende talende afrikaans. Boerne insisterede på, at man brugte afrikaans.

Fra Dubai tog jeg til Cape Town, hvor den danske konsul V.F.Linhard tog sig pænt af mig. Fredag aften skulle den danske koloni holde en fest, hvor jeg blev inviteret med. Desværre måtte jeg igen sige pænt nej tak. Jeg skulle op næste morgen kl. 5 for at komme videre til Zambia, hvilket ville tage hele dagen. Cape Town er kendt for Table Mountain (Taffelbjerget), men desværre var tovbanen til eftersyn under mit ophold, så dette måtte jeg drømme om. En dag fik jeg en kop kaffe nede ved havnen, hvor jeg så havnearbejderne tage hjem i pænt tøj. I de andre vestafrikanske lande var det mere pjaltelignende tøj, man gik i.

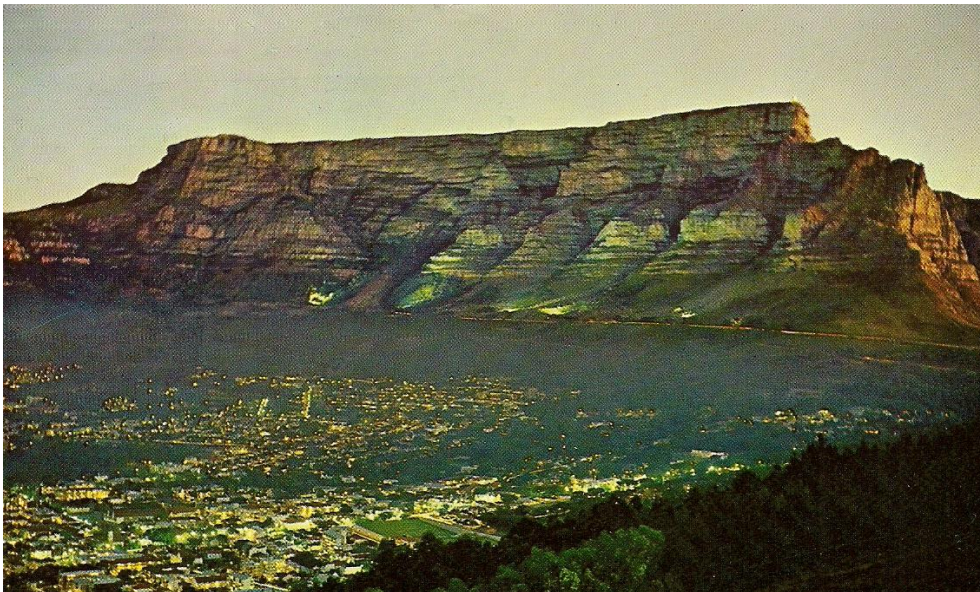

Table Mountain med Cape Town i forgrunden.

Da jeg kom hjem til Danmark en måneds tid senere, ville skæbnen, at Round Table Køge, som jeg var blevet overflyttet til fra Hong Kong, havde et møde, hvor emnet var apartenheit i Sydafrika, fortalt af en sydafrikansk journalist. Efterhånden, som hun kom frem i sin beretning, kunne jeg høre, at tingene ikke hang sammen. Jeg fortalte om mine oplevelser dernede. Nævnte de pænt påklædte havnearbejdere i Cape Town, hvortil hun svarede, at de måtte være formænd, hvortil jeg kunne svare, at det var tvivlsomt, at den relativt lille havn havde 200 formænd, der kom ud op engang. Til sidst var der en af tableerne, som spurgte journalisten om, hvornår hun sidst havde været i Sydafrika. Hun måtte med tårer i øjnene indrømme, at det var mange år siden, og vi kunne regne ud, at hun havde været ca. 10 år gammel, da hun forlod landet. Det viser, hvordan pressen kan misbruge sin magt.

Inden min afrejse fra Danmark, blev jeg spurgt af en af mine round tabler, om jeg ville tage nogle penge med til Sydafrika, og give dem til en af de grupper, som modarbejdede den hvide regering. Vedkommende var med i en organisation i DK, som jeg ikke husker navnet på. Jeg måtte sige nej, eftersom mit job ikke tillod sådanne politiske ting.

Når man er i Sydafrika, glemmer man de store afstande. Jeg ringede fra Cape Town til eksportstipendiaten i J.burg, og da vi havde talt et stykke tid sammen, ville han ikke undlade at føre opmærksom på afstanden (1200 km). Det opdagede jeg, da jeg skulle betale regningen.

Fra Cape Town fløj jeg til Lusaka i Zambia. Jeg skulle skifte i J.burg, og det samme skulle min assistent Jens Simonsgaard, som kom fra Mocambique, og skulle videre til Angola. Vi fik en time sammen over en øl. Det var virkelig hyggeligt. Vi vidste det på forhånd, men først efter vi havde planlagt hver sin rejse. En forsinkelse kunne nemt være opstået og ødelagt dette møde. "Dr. Livingstone I presume".

Zambia

Ikke et af de større markeder for os. Blev indlogeret på hotellet, som var meget engelsk præget med afternoon tea. Blev nogle dage senere kontaktet af Preben Nilson fra DAK i Roskilde (kødkonserves). Selvom han havde reservation på samme hotel som mit, var der ingen værelse ledig den første nat, så han fik selvfølgelig en seng på mit værelse. Jeg var stødt på ham i Cape Town. Eftersom eksportørerne af fødevarer kendte min rejserute, så skete det af og til, at vi stødte på hinanden, når de selv var i området, men det var dog meget sjældent, eftersom Afrika generelt ikke var det område, som havde størst interesse.

Selve hovedstaden Lusaka er der ikke meget at se. Mit kontaktsted var eksportstipendiaten (Klaus Rygaard). Han havde kontor i samme bygning, som Mellemløkkelige Samfund. Der kunne jeg virkelig mærke modsætningen i tankegangen, hvordan tingene skulle ordnes. Jeg skulle have besøgt nogle mineselskaber inde i landet, men på grund af nationaldag, måtte jeg nøjes med telefonen.

Lusaka. Parade i forbindelse med Zambias nationaldag.

Tanzania

Her var der endnu mindre at gøre, på grund af statshandel og fattigdom. Var der blot 1½ arbejdsdag. Hørte en del rygter om korrupsion, hvor man f.eks. ikke fik ordren, hvis man ikke accepterede købers betingelser. Normalt vil man ikke sælge mere, end hvad behovet er, Hørte f.eks. en der solgt paraplyer. Man forlangte en mængde svarende til to års forbrug, og et beløb skulle placeres i udlandet. Samme tilfælde med medicin, hvor der absolut er begrænset holdbarhed.

Hotellet jeg boede på, var udmærket omend slidt. Fra mit værelse kunne jeg se et stort kinesisk skib i havnen. Kina havde tilbudt at bygge en jernbane til Zambia, men brugte egen arbejdskraft fra Kina, som så boede på skibet. Hvad gør man ikke for at få malm, som Zambia er kendt for (bl.a. kobber).

Pudsigt at tænke på, at vores datter Anne opholdt sig i Tanzania et halvt års tid i 2006 i forbindelse med Krestens uddannelse (far til Elias og Rasmus).

Kenya

Besøgte landet i 1969, på min vej hjem til Danmark fra Hong Kong for at holde ferie. På daværende tidspunkt boede min gamle klassekammerat fra Niels Brock i Nairobi. Harry Pedersen og hans kone Jytte var dernede for Danida. Jeg boede hos dem, og Harry fik arrangeret en tre dages safaritur til Amboseli Game Reserve og Tsavo National Park, hvor jeg foruden dyr så Mt. Kilimanjaro). Harry vidste lige, hvad man skulle se. Vi var kun to passager med i en minibus. En amerikaner, som var oliemand, samt mig og den lokale chauffør James. Der fik man virkelig indtryk af de store naturområder. Fik selvfølgelig også Karen Blixens hus at se. Den gang kunne man ikke komme ind i det. Rift Valley nåede vi også. Da jeg besøgte dem, var det lige før de skulle hjem, og havde allerede sendt det meste af deres indbo/tøj hjem. Tøjmæssigt havde jeg taget det med, som man bruger om sommeren i Danmark, og havde selvfølgelig ikke tænkt på, at Nairobi ligger højt, så man mærkede ikke til, at man er ved ækvator, tværtimod. Følgelig blev sweater lånt hos nogle af deres bekendte, så jeg kunne overleve. Under daværende ophold så jeg i den lokale avis, at en familie Schønnemann havde barnedåb, og jeg tænkte, om det kunne være dem, jeg boede på gang sammen med i sin tid på Otto Mønstedts Kollegium, da jeg gik på Niels Brocks Handelsskole. I forbindelse med dette besøg, købte jeg det store zebraskind, som i mange år hængte på det ene stuevæg i vores hus med de forskellige våben på begge sider.....våben som jeg havde samlet på mine rejser.

Så kom jeg igen til dette pragtfulde område, og boede i Nairobi på det idylliske gamle Norfolk Hotel (er desværre sidenhen nedbrændt). Mit kontaktsted her var ambassaden. Al post sendt til mig på mine rejser blev gerne sendt til eksportstipendiaten, eller hvis en sådan ikke fandtes, ambassaden. Her tog attachéen Raether sig en del af mig, og jeg nævnte bl.a. om ovennævnte barnedåb. Han forsvandt et øjeblik, og vendte tilbage med et beklagende blik: Annelise Schønnemann var ansat på ambassaden, men var desværre sygemeldt på grund af et halsonde, så jeg måtte nøjes med at tale med hende over telefonen. Ole (?) Schønnemann, som var udsendt for et dansk ingeniør firma, var i udlandet. En af dagene foreslog Raether, at vi efter fyraften tog en lille safaritur i udkanten af Nairobi. Der var vi heldige. Vi så flere dyr, end jeg så på ovennævnte tre dages tur sammenlagt. Dyrene går fra sted til sted, og man ved aldrig, hvor man støder på dem. I dag har man bedre udstyr til at lokalisere dem.

De firmaer jeg besøgte, var det generelt afrikanere, som var ansvarlige, men der var dog stadig englændere tilbage, og nogen af dem meget gæstfrie. Jeg besøgte bl.a. Uplands Bacon Factory, som ligger et stykke fra Nairobi. Kunne forstå på en af de englændere jeg besøgte, og som intet havde med slagteriet at gøre, at der havde været økonomiske problemer, men at dette ikke skyldes den lokale ledelse, men en europæer, som havde været ansat. Hos en af dem, jeg var inviteret hjem til privat, så jeg for første gang en dobbelt kokosnød, som kun findes på Seychellerne....mit næste og sidste rejsemål på denne rejse.

Seychellerne

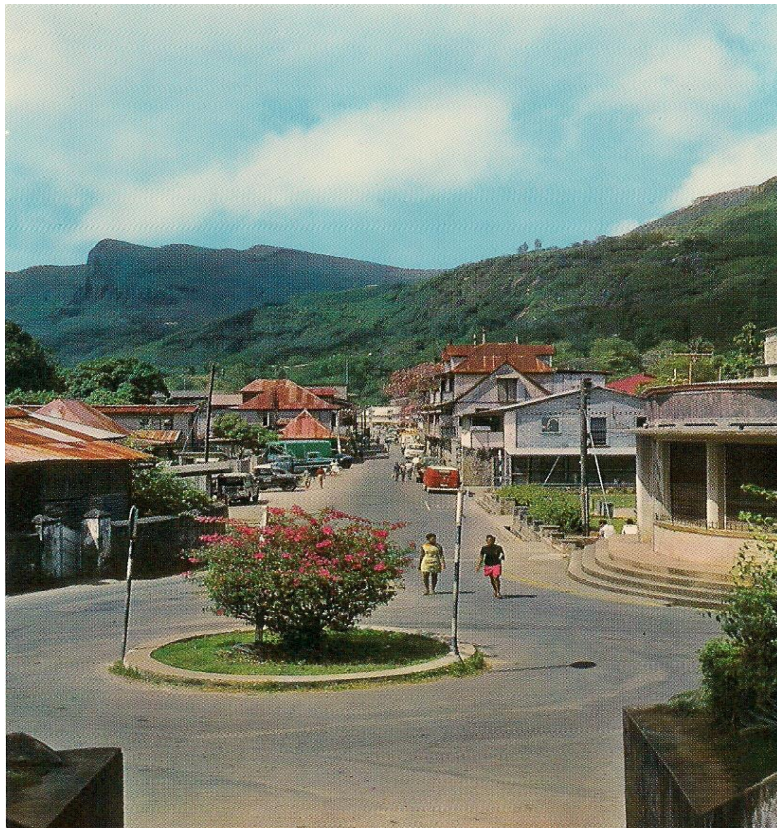
En øgruppe som ligger midt ude i Det Indiske Ocean, 4½ times flyvetur fra Nairobi. Har været under fransk og sidenhen engelsk herredømme. Følgelig er man både fransk som engelsk talende. Blev selvstændig i 1969. Befolkningen er meget blandet, hvilket skyldes alle de skibe, som gennem århundreder har lagt forbi. En perle i det hele. Det var lige før, jeg ikke var kommet med maskinen. Jeg var faldet i snak med en anden, og det viste sig, at højtaleranlægget ikke virkede, der hvor vi sad. Ja, den gang brugte man højtaler, når man blev kaldt ud til afgang. Når man i timevis kun har set vand, og så pludselig ser øerne dukke op med havskum rundt om, ja, så er det pragtfuld. Lufthavnen var åbnet blot 1 år tidligere (1971). Før landede man, hvis vindretningen ellers var god nok, på en strandbred med meget små maskiner. Nu satser man på turister i stor stil, så man ikke blev afhængig af vanilje, the o.l. Dog må husene højst have en etage. Boede på Reef Hotel. Et turisthotel lige ned til stranden. Forretningsfolk var der ikke mange af, så det var helt usædvanligt for mig, at gå blandt feriefolk, når man selv skulle arbejde. En dag kom en af de ansatte engelske piger farende. Hun havde lige ved siden af hotellet set en stor skildpadde, som lige var fanget, og som nu skulle bruges til mad til de sultne turister. Hun syntes det var rædselsfuldt og købte skildpadden, så den kunne blive sat ud i havet igen. Så er det blot at håbe, den ikke lader sig fange igen.

Ord er unødvendige.

Firmaerne jeg besøgte, var helt annerledes end dem, jeg var vant til. Mange boede i blik skure, det hele idyllisk med Kloktower i centrum. Der var et frysehus, hvor en dansker havde været direktør, men var blevet fyret, fordi man havde fundet rotter. Det er at håbe, at afløseren kunne få has med disse dyr. Danskeren boede stadig på øen sammen med en lokal dame. Var sammen med ham et par gange. Jo, jeg stødte på en dansker til. Man var ved at

bygge et bryggeri, hvor et Hamburg firma stod for øl apparaturet. Her var danskeren beskæftiget.

Hovedstaden Victoria. Albert Street.

Der var dog et moderne supermarked, ejet af en "kinesisk" familie Mancham. En aften var jeg inviteret ud at spise af den daglige leder Billy R. Mancham og hans hustru Tina, som stammede fra Iran. De havde lært hinanden at kende under studieophold i England. Her smagte jeg for første gang frølår. Vi spiste på en idyllisk restaurant Cocodemar med palmer, rislende vandløb og et dansk lignende bindeværkshus. Billy lovede at sende mig en dobbelt kokosnød, som var alt for tung til at transportere hjem. Fik den dog aldrig, Eksportforbud på grund af dens sjældenhed? På en af mine senere rejser i Vestafrika, kunne jeg i Abjidan se, at der var en vigtig person, som skulle med samme maskine som jeg. Der var militærparade mm. Vedk. kom til at sidde foran mig. Det var Billys bror James R. Mancham, som var statsminister på øen. Jeg fik en snak med ham, og jeg kunne mærke, at han nød at tale med en, som havde været på Seychellerne og kendte familien. Senere blev magten overtaget af den røde fløj ved et ublodigt kup.

Det er dejligt at se, at danske fødevarer kunne finde ud til en lille øgruppe så langt borte fra Danmark. Gad vide om det stadig kan lade sig gøre, nu hvor man skal afskibe hele containerloads?

Fra Seychellerne fløj jeg hjem via London. Da vi mellemlandede i Kampala i Uganda, kunne vi ikke komme videre på grund af vejret. Maskinen var for tung i forhold til landets højde, så vi måtte vente adskillige timer, før luften ændrede sig, så vi kunne lette. Det var dengang Amin var præsident i landet. Min maskine fra London til København var selvfølgelig afgang, da vi kom til London, så jeg måtte vente til en senere afgang. Grethe nåede nok engang at køre

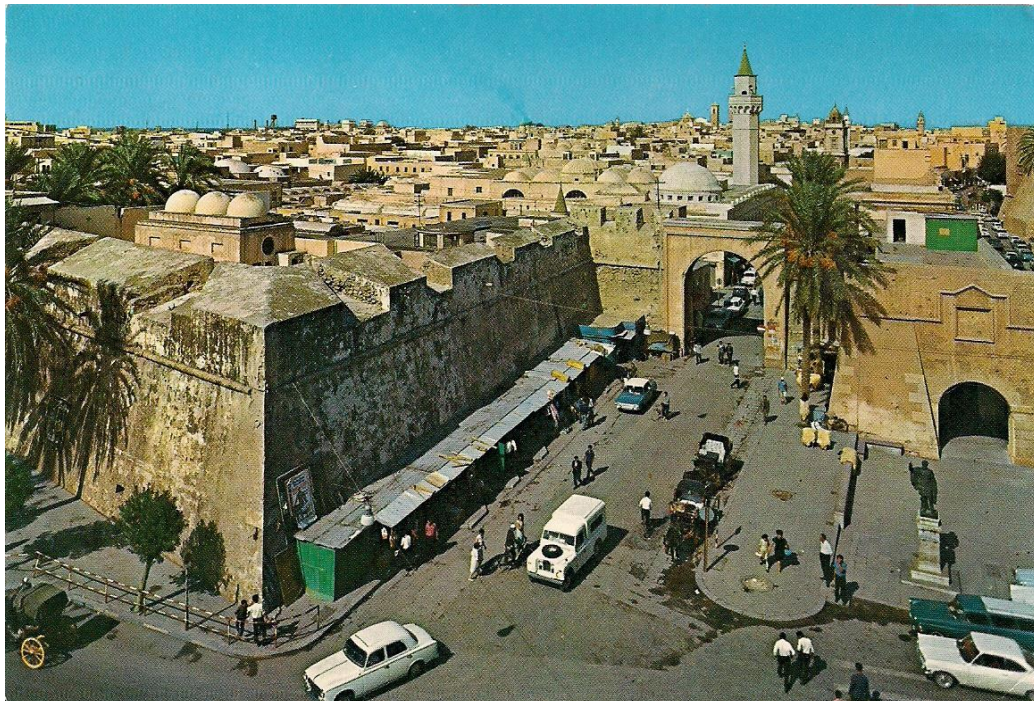
forgæves til lufthavnen. Jeg havde endda bedt luftfartselskabet (BOAC) om at sende en telex til Danmark om forsinkelsen, så mit firma kunne kontakte Grethe. men den er nok aldrig blevet sendt af sted fra Uganda.

Nordafrika

I de tre fransktalende lande Marokko, Algier og Tunis var der ikke meget at gøre. De var traditionen tro meget franskafhængige. I Marokko havde jeg en enkelt overnatning i Casablanca, da jeg engang skulle fra Libyen til Gibraltar. Derimod blev Libyen og Egypten besøgt. To lande, som jeg også i mit senere liv kom til at beskæftige mig en del med. Dengang vidste jeg ikke, at jeg kom til at beskæftige mig med Mellem Østen i 36 år.

Libyen

Tidligere italiensk koloni, og meget præget fra den tid. Da jeg kom der første gang i 1971, havde Ghadaffi allerede siddet ved magten i 2 år, efter at han tog magten fra kong Idriss. Han blev først fordrevet og dræbt i 2011. Libyen var et sted, hvor der tidligere var liv og glade dage med kasinoer og andre forlystelser. Tidligere havde USA en stor luftbase i landet. Dengang sad sandsynligvis mange italienere på handel mm. De blev alle smidt ud af Ghadaffi, hvorefter libyerne selv skulle passe det daglige arbejde. Ghadaffi havde sandsynligvis fået nok af udlændinge. Fik dog stadig hjælp af andre arabere fra nabolandene. Der var en del fra Libanon, Palæstina og Egypten. I Tripoli besøgte jeg gerne ca. 23 firmaer og i Benghazi 17. Selvom de fleste var konkurrenter, var de meget behjælpelige med at tage mig hen til næste firma, eller vise mig, hvor jeg kunne finde det. En taxa her var ikke til stor hjælp på grund af sprogvanskeligheder. Generelt kan jeg kun sige, at den almindelige libyer var meget flink og behjælpelig, og jeg følte mig altid velkommen. De, som skabte problemer, var fanatisk tilhængere af Ghadaffi.

Tripoli

Libyen importerede mange danske landbrugsprodukter som ost (fynbo), mælkepulver, køer avlsvæg, læggekartofler, æg mm. Mange af produkterne blev sendt med lastbil fra Danmark.

I de to første år jeg besøgte Libyen, havde Danmark stadig en ambassade i landet, men så blev den nedlagt af sparehensyn. Sverige overtog lejemålet inkl. personale. I 1971 traf jeg en af mine bysbørn Etta Ohlsen, som var ansat på ambassaden. I 1975 blev der sendt en eksport stipendiat til landet og kort tid efter blev ambassaden atter åbnet, men i andre lokaler.

Efterhånden som Ghadaffi overtog mere og mere magt, blev det mere besværligt at handle med landet. På hotelværelsets fjernsyn kunne jeg se, hvordan han holdt taler i timevis med jublende tilhængere. For at få en så stærk hær som muligt, blev de unge mænd, som ikke havde aftjent deres værnepligt, tvangsindlagt. Det skete f.eks. ved, at man omringede et stadion, hvor der havde været en fodboldkamp. Alle dem som ikke havde været soldat, og stadig så unge ud, blev befalet op på de holdende lastbiler. Et af de firmaer, Omran S. Gheddah, som jeg havde en del med at gøre også i min senere karriere, havde sønnen Mohammed overtaget den daglige ledelse, og faderen nød tilværelsen i Italien, hvor han havde et hus.. Mohammed var gift og havde 2 børn. Pludselig skulle han også være soldat i fire år. Blev blandt andet sendt til Tjekkoslaviet, hvor han skulle oplæres i våbenbrug. Faderen kom tilbage til Tripoli for at køre firmaet igen. Da jeg besøgte firmaet senere engang, var Mohammed tilfældigvis hjemme, og det eneste positive man kan sige var, at Mohammed, som altid så bleg ud, havde pludselig fået brun kulør, og så hel sund ud. Ghadaffi indførte bl.a., at hvis man ejede mere end et hus, måtte man kun beholde det ene, som man dog selv måtte vælge. Staten overtog resten. Det ramte ligeledes familien Gheddah

Pludselig forlangte Ghadaffi, at de mennesker, som ville besøge Libyen, skulle have et pas, hvor teksten også var på arabisk, som han betragtede som et verdenssprog. Hvis ikke, kunne man ikke få et visum. Myndighederne i Europa ville selvfølgelig ikke gå med til dette. På den anden side, var det også nødvendigt at besøge markedet. Landbrugsrådet, som LAU jo hørte under, lagde pres på Udenrigsministeriet for at få en løsning til mig. Det endte med, at man accepterede, at der blev lavet en side på arabisk til mit pas, men det skulle laves af en autoriseret tolk i arabisk. En sådan fandtes ikke i Danmark på daværende tidspunkt. Følgelig kom mit pas en tur til Stockholm, og endelig kunne jeg få mit visum og komme af sted. Jeg følte mig som en enlig europæer, da jeg kom derned.

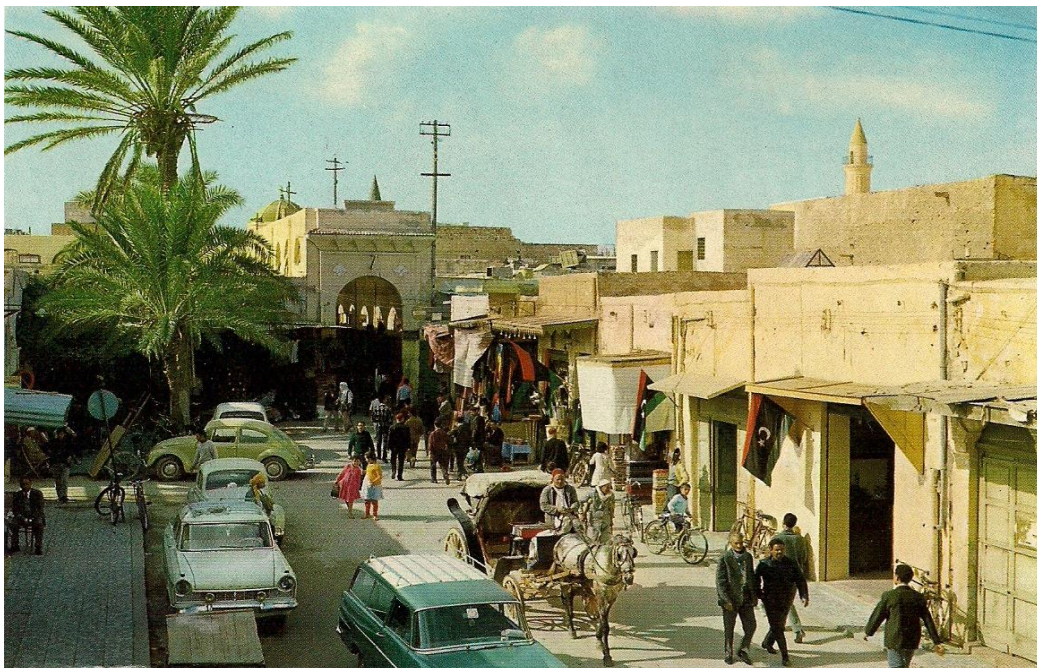
Senere fandt man på noget nyt. Man skulle udfylde et "entry card", hvilket ikke er ualmindeligt. Pludselig skulle den være på arabisk, men vi måtte gerne udfylde det på engelsk. Luftfartselskabet fik hurtig lavet en side på engelsk, så man kunne ramme den rigtige linje på den arabiske tekst. Ak, det varede ikke længe, så skulle vi pludselig til at skrive det hele på arabisk. Så gjaldt det bare om at finde en i maskinen, som kunne hjælpe en. Det lykkedes gerne.

I den gamle lufthavnsbygning kørte alt på det gamle. Engang da jeg ankom, skulle en af de ankomne finde sin forbindelse, som han ikke havde set før. Forbindelsen havde spurgt i lufthavnen, om de ville efterlyse personen over højtaleren. Det ville man gerne, det skulle blot være på arabisk, hvilket den ankomne ikke forstod. Med andres hjælp fandt de hinanden til sidst. På min sidste rejse til landet, oplevede jeg den nye lufthavnsbygning. Det var skønt. Når man før skulle forlade landet, vidste man aldrig, hvornår man blev kaldt ud til maskinen, eftersom alt blev sagt på arabisk. Når der endelig blev sagt noget, styrtede alle

hen til "kreaturledet" for at finde ud af, hvis maskine der blev kaldt ud til. Man ville ikke blive længere end højst nødvendigt.

I Benghazi oplevede jeg, at der pludselig kom en bestemmelse om, at man ikke måtte forlade landet, før man havde betalt sin skat, og flere i lufthavnen var nægtet afgang. En af mine forbindelser var gammel tolder. Det kunne han ikke forstå, da jeg fortalte ham om kravet, jeg havde fået fra luftfartselskabet. Han gik hen til myndighederne sammen med mig, og fik det bekræftet. Betalte hvad man mente, jeg skulle betale. Da jeg kom ud til lufthavnen, var der ingen som spurgte efter beviset.

Når jeg skulle videre til f.eks. Egypten fra Benghazi, fik man ofte en blandet behandling. Når egyptere skulle hjem, kom de slæbende med køleskabe o.l., som de ville have med. Betalte penge under bordet. Selvom man kun havde alm. bagage med, har jeg set flere betale under bordet for at få boarding card. I flere år kunne man få spiritus, når man fløj til Cairo fra Libyen, selv på Libya Airways. Mange libyere tog med maskinen kun for at få spiritus, og flyve retur med det samme igen. Jeg har set libyere blive båret ud af maskinen døddrukken. Omsider blev det forbudt med servering af spiritus. Når man fløj til Europa fra Libyen, og gerne ville have en øl til maden, kunne det ikke altid lade sig gøre, selv på et europæisk luftfartselskab. Hvis der f.eks. var udstationerede folk med, som måske havde været i Libyen et halvt år, købte de næsten alt, hvad der var om bord af drikkevarer, hvis de blev serveret først. Når jeg var i Libyen, købte jeg altid importstatistikker, og engang jeg skulle videre til Cairo, og min kuffert traditionen tro skulle kontrolleres, fandt man bogen, jeg havde købt. Vedkommende begyndte at læse i bogen i mindst 20 minutter. Køen var lang, men vi fik lov til at vente, indtil det passede ham med at blive færdig.

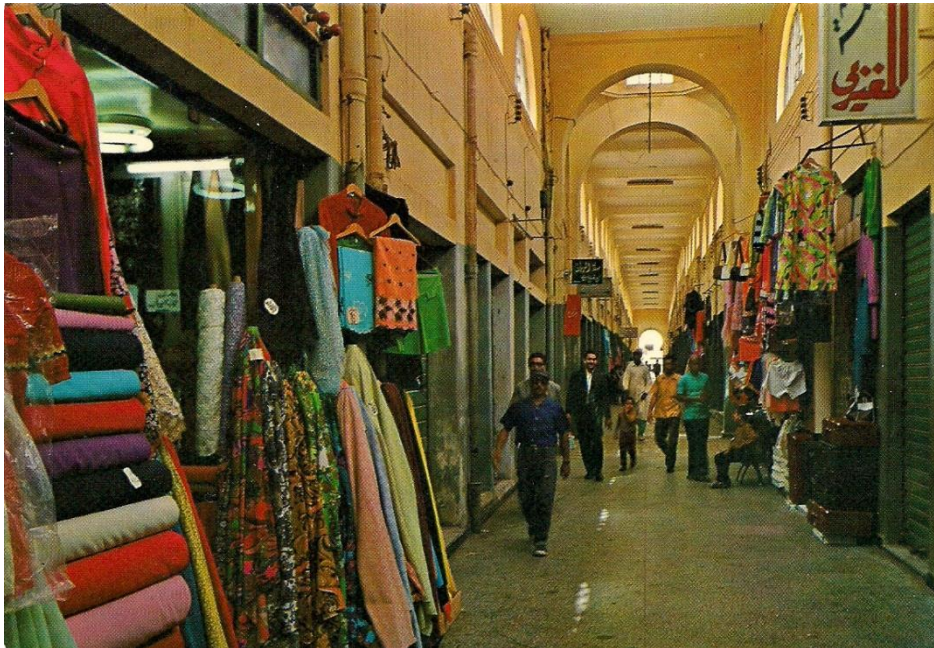

Benghazi

I Tripoli boede jeg gerne på Uaddan Hotel, hvor man stadig kunne se lidt fra de gamle gode dage: resterne af kasinoet, swimmingpool med en lille ø i midten, nu delvis sandet til, spisesalen flotte vægtæpper med historiske motiver-italiensk præg. Her boede jeg nogle gange, indtil det blev lukket. Boede så på Libya Palads Hotel. Her blev jeg engang checket ind på et rimeligt stort værelse. Da jeg kom tilbage om aftenen efter mine firmabesøg, blev jeg meget forbavset, da jeg kom ind på værelset. Alt var fjernet. Ned til receptionen. Jo, man

havde opdaget, at jeg skulle have et andet værelse. Følgelig havde man flyttet alt mit tøj mm, som jeg havde pakket ud. Jeg boede gerne 1 uges tid i Tripoli, og havde selvfølgelig indrettet mig derefter. Nogle år senere, havde man bygget et nyt hotel i udkanten af Tripoli, Beach Hotel, hvor jeg boede et par gange. Man regnede med, at i løbet af blot et par år, så var hotellet "slidt ned". Ghadaffis indstilling var, at Libyen skulle være uafhængig af udlændinge, og følgelig skulle de lokale lære tingene på den hårde måde, med andre ord, tingene skulle ordnes uden, at man have den fornødne baggrund.

I Benghazi boede jeg første gang på et hotel i udkanten af byen. Et hotel, som også havde set bedre dage. Jeg tror, vi kun var to, som boede på hotellet. Der kom en sandstorm, og gardinet på mit værelse stod næsten vandret, så utæt var vinduet. En dag havde jeg bøvvl med at komme ind til byen. Hotelbussen var gået itu og ingen taxa. Til sidst fik jeg et lift, så jeg kunne komme i sving med mit arbejde. Fandt ud af, at der var kommet et nyt hotel Omar Khayam. Der boede jeg så fremover. Lå centralt. Havde en dejlig terrasse med udsigt over havnen, hvor jeg flere gange så danske skibe. Der var bestemte spisetidspunkter og fast menu. Kaffe/the smagte af pommern til. Det var lavet på afsaltet vand, hvor der stadig var en del salt tilbage. Følgelig købte jeg noget, som hed soda i flaske, som var drikkelig. En gang, da jeg ankom en fredag, fik jeg oplyst, at der ikke var noget værelse, og at hotellet var udsolgt. Jeg gik hen til telefonboksen for at ringe til en af mine forbindelser. Pludselig stod hoteldrengen ved siden af mig og hviskede, at jeg skulle putte en pengeseddel i mit pas, og prøve nok en gang i receptionen. Pludselig kunne jeg få et værelse, men selvfølgelig kun for en nat. Jeg havde ingen problemer de øvrige 4-5 nætter. Det er eneste gang, jeg har betalt noget under bordet for at få et værelse.

Benghazi – markedet (suken) – der har jeg gået mange gange.

Libyen kunne være dejligt som turistland med mange spændende ting. Pragtfulde strande. Storslåede ruiner fra romernes tid. Besøgte bl.a., sammen med eksport stipendiaten Flemming Brøchner Petersen og hans hustru Dorthe, Subratah. Tripoli har et spændende museum. Oprindeligt havde man en dejlig kystpromenade langs Tripolis vandfront. Pludselig skulle havnen udvides, så området blev fyldt op med sand, varehuse og havneanlæg blev bygget. Skønheden forsvandt. Hovedforretningsgaden nød jeg også. Gad vide, hvordan det ser ud nu efter borgerkrigen 2011. Tema Rejser har i de senere år haft en tur til Libyen, hvor

man blandt andet kommer ind i landet. Vi havde snakket om at tage en tur, men desværre var de gerne i juli måned, hvor der er for varmt. Godt vi ikke besluttede os at tage afsted. Turen blev annulleret på grund af borgerkrigen.

Egypten

I 1971, da jeg besøgte Egypten for første gang, var privat import ikke tilladt. Landet var fattigt, og al import/eksport stod store statsfirmaer for. Fra Danmark blev der bl.a. leveret en del kødkonserves bl.a. via World Food Program. Der blev også eksporteret ost og læggekartofler til landet. På daværende tidspunkt samarbejdede man meget med Sovjetunionen. Alt var nedslidt. Personbilerne stammede fra 50/60erne. Engang jeg da jeg besøgte et firma, kom jeg til at se ud af vinduerne, og troede, at der var opstået brand, dømmende ud fra af al den røg jeg så. Det viste sig at være bilos.

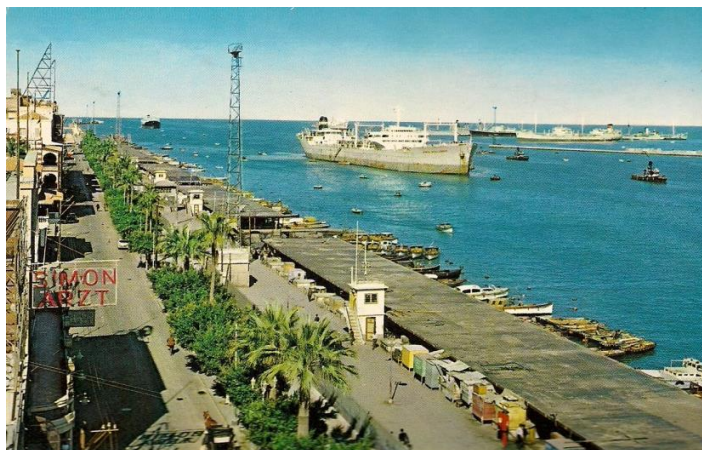
Cairo. Mit hotel Hilton til venstre og Det Egyptiske Museum til højre.

Et af de store statsfirmaer Economic Trading fik jeg en del med at gøre og kontakt personen her var Helmy Attah, som mange danske eksportører kendte. En person som jeg værdsatte meget, og som har besøgt os her i Strøby Egede, og som jeg også besøgte privat i Cairo. Firmaet stod for en større del af fødevarieimporten fra Danmark.

Uwe og Mr. Hilmy Attah.

I 1975 fik en dansk eksportør en større reklamation over leverede oste, som var blevet angrebet af mug. Sammen med Helmy Attah besøgte jeg deres afdeling i Alexandria, hvilket var en oplevelse. Inden vi kom ind til det lager hvor man opbevarede osten, skulle vi igennem en plads, hvor man producerede våben. Inde i selve lageret stod osten tætpakket i en pyramideform, så de inderste oste havde svært ved at blive kølet ned. Temperaturen var heller ikke for god. Det hele skulle stables om, så der kunne komme luft imellem kartonerne. Den flg. dag skulle vi så op til firmaets lager i Port Said. Ingen civile havde på daværende tidspunkt lov til at køre fra Cairo op til Port Said uden særlig tilladelse, på grund af den krig med Israel, som lige var blevet overstået. Vi kørte gennem ørkenen til Suez Kanalen, hvorefter vi kørte langs kanalen op til Port Said. I selve ørkenen var der store troppeenheder. Helmy roste den egyptiske hær i store vendinger og nævnte, hvor sejrrige den havde været. Jeg kunne ikke få mig selv til at nævne, at den israelitiske hær faktisk stod uden for Cairo, og "bankede på døren", men på grund af omverdenens pres, trak sig tilbage. Langs Suezkanalen så jeg sandborge som egypteren havde brugt. Nok ikke til megen nytte mod moderne kanonkugler. I Port Said fik jeg vist de steder, hvor der var faldet bomber. Et sørgeligt syn. Skibsfarten igennem Suez-Kanalen var lige genoptaget.

Port Said – indsejlingen til Suez Kanalen.

En af de opgaver, jeg også fik hjemmefra, var at undersøge, hvor de konserverdåser, leveret via World Food Program, havnede. Man havde hørt rygter om, at de også blev solgt i almindelige supermarkeder. Meningen med disse leverancer var, at de skulle gives som en del af lønnen i forbindelse med forskellige genopretningsprojekter. Jo, jeg fandt vore varer i supermarkeder. I.h.t. til Helmy Attah skyldtes dette, at når man løb tør for en vare til nævnte projekter, så byttede man sig til den ønskede vare. Ja, det er så op til de troende!

I 1973 lykkedes det mig at få en billig flybillet til Grethe gennem Merethe (se under Zaire). Hun var ansat i Egypt Air i København. Jeg havde startet min rejse i Gibraltar, og var via Rom kommet til Egypten, hvor Grethe skulle støde på mig. Når hun skulle tilbage til Danmark, skulle jeg fortsætte til Libyen. Jeg tog til lufthavnen for at hente Grethe, men maskinen havde desværre fået en maskinskade undervejs, og var nødt til at blive i Frankfurt, hvor Grethe så fik en overnatning. Endelig ankom hun, og nød det dejlige værelse, jeg havde på Hilton Hotel, med den pragtfulde udsigt til pyramiderne fra altanen. Helmy Attah var desværre ude at rejse, så en kollega til ham sørgede for, at Grethe blev kørt rundt i Cairo, for at se de forskellige seværdigheder. Det var så heldigt, at hans hustru var turistguide, og om fredagen tog vi alle fire ud til pyramiderne, og fik virkelig meget at se. Den gang kom der ingen turister til landet, så vi havde det hele for os selv. Dagen blev afsluttet med en middag ude i det fri. Så kunne vi begge mærke, at et eller andet var galt med vore maver. Vi nåede lige hjem til hotellet, og der blev vi de næste 24 timer under store smerter. Det var

meningen, at vi om lørdagen skulle have været med toget op til Alexandria, og havde købt billetter. Det måtte vi annullere. Omsider turde vi gå ned i hotellets restaurant og bede om suppe og tørt brød. Servitricen spurgte, om vi havde haft dårlig mave. Der var nemlig så mange på hotellet, som havde haft det.

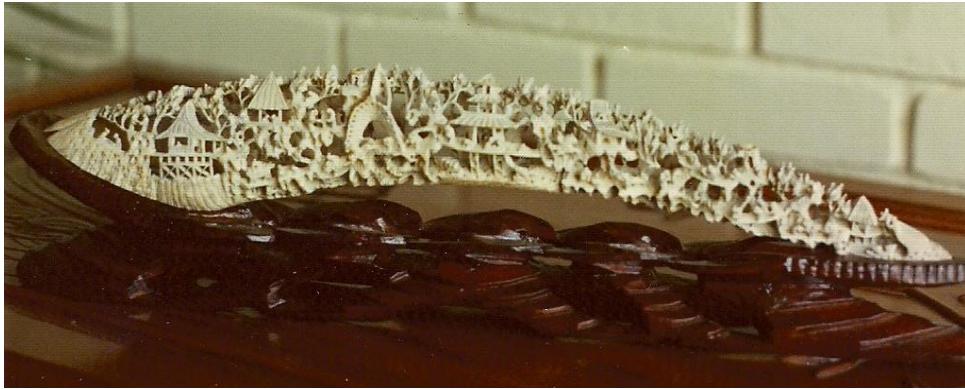
Mrs. Soliman fortæller sin gemal og Grethe.

Dagen nærmede sig, hvor Grethe skulle retur til Danmark, og jeg videre til Libyen. I Libyen var der problemer, så jeg kunne ikke få bekræftet nogen afgang, og ingen kunne fortælle, hvordan jeg kunne komme afsted. Følgelig fløj jeg med Grethe hjem.

I Egypten var der mange spændende antikvariske ting, man kunne købe, og da der ikke kom turister, kunne man købe mange ting til rimelige priser. På ambassaden oplyste receptionsdamen, at hun havde en onkel, som havde en antikforretning. Hun ringede dertil, og aftalen med onklen var, at vi ikke måtte tinge om prisen. Til gengæld ville vi få meget rimelige priser. Der købte vi bl.a. det sværd vi har hængende på gangen, og den store flotte elfenbensfigur med alle de udskårne figurer og landskabe.

Et arabisk sværd blev købt

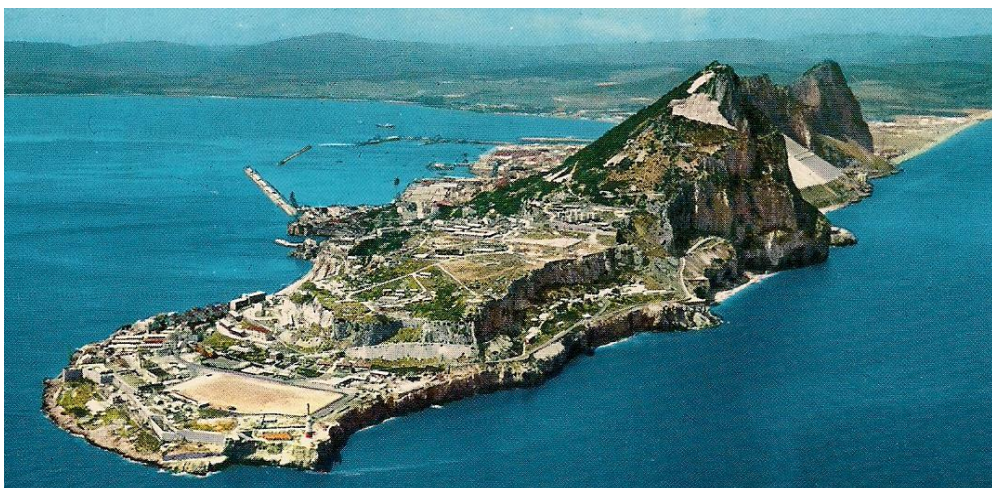

samt en elfenbensfigur.

Eftersom jeg blev meget involveret i Iran, overgik Egypten i 1976 til vort Beirut kontor.

Gibraltar

Den lille engelske klippefæstning på sydspidsen af Spanien blev besøgt i 1971 og 1973. Besøgte også Gibraltar i 1964, i forbindelse med ferie i Fuengirola. Kronkolonien er på 5 Kvadrat km. Klippen er 425 meter høj og fyldt med militærisenkram. Har ca. 25.000 indbyg. I 1971 og 1973 var det ikke muligt at krydse grænsen til Spanien på grund af uoverensstemmelser mellem Spanien og England. Spanien ville have Gibraltar, hvilket størstedelen af befolkningen var imod. Samtidig gav Gibraltar også mange arbejdspladser til beboer i Spanien, på grund af den store flådebase. Følgelig havde mange beboere i Gibraltar dobbelt job under krisen. I dag er der ingen problemer. Spanien har selv to små kolonier i Marokko, som man ikke vil afstå. På toppen af klippen lever den eneste europæiske abe art. Iht. Sagnet, så vil englænderne først forlade stedet den dag, de ikke er der mere. Følgelig lever de en meget beskyttet tilværelse.

Gibraltar.

Grunden til at stedet blev besøgt hele to gange i min tid skyldtes, at stedet var stor aftager af danske fødevarer. F.eks. var man pr. indbygger Danmarks største aftager af kyllinger. På grund af grænseproblemerne var stedet for vanskeligt at besøge for en eksportør, da markedet trods alt er begrænset, men når man kan have alle opgaver fra de forskellige eksportører med i ens rejsetaske, så var stedet værd at besøge og værdsat.

Besøget i 1971 blev koblet sammen med en rejse til Egypten og Libyen. Efter en overnatning i Casablanca (Marokko) og flyskift i Tanger ankom jeg til stedet. Landingsbanen går tværs over hovedvejen mellem Gibraltar og Spanien, som selvfølgelig bliver spærret, når et fly lander.

Øen har egne ministre, dvs. det er på deltid for de fleste ministres vedkommende. Flere var importører af danske fødevarer. Følgelig havde jeg møde med flere ministre – ja, det lyder jo flot. Flere importører var søskende og konkurrenter. Nogle kunne ikke tåle at se hinanden. I de tre dage jeg var der i 1971, aflagde jeg 26 kundebesøg, hvilket gav mig et godt indtryk af forholdene på stedet. Den ene dag, da jeg spiste frokost med vores konsul, blev der annonceret i restaurationen, at fordi jeg havde haft gulsot, måtte jeg ikke drikke alkohol. Så var alle mærkelige mistanker ryddet af vejen!

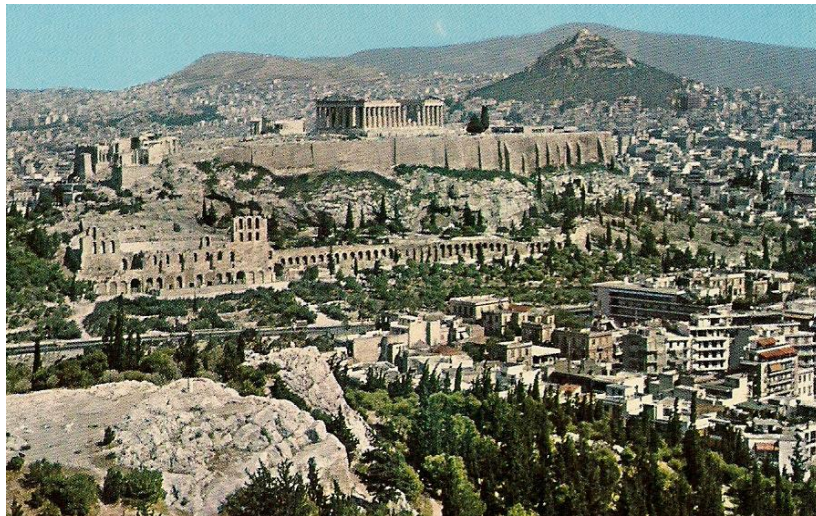
Da jeg skulle flyve hjem via London, var maskinen så meget forsinket, at jeg sov på en bænk i Heathrow Airport. Det kunne ikke lønne sig at tage til et hotel, som ellers var bestilt i forvejen.

Besøget i 1973 var med fly via London, hvor jeg nåede at være sammen med Robin og Maralyns forældre inkl. Robins bror Peter (Robin delte jeg jo lejlighed sammen med i Hong Kong), inden mit fly afgik til Gibraltar. På denne tur blev der slået et hjørne af min kuffert, og inden jeg tog videre til Egypten, tog vores konsul mig hen til firmaets skibsværft for at få den repareret. For at komme til Cairo, skulle jeg skifte fly i hhv. Madrid og Rom med en overnatning i Rom. Der benyttede jeg lejligheden til at nyde en frokost sammen med daværende handelsattache Poul Vang Jacobsen, som i min tid i Japan var attache samme sted. Verden er lille.

Grækenland

Grækenland og Malta blev dækket af min assistent Jens Simonsgaard, og derefter af Peter Holme – ja, en skulle jo have de bedre områder.

Besøgte dog selv de to lande i 1976, og når man har rejst i 6 år, især i Afrika, ja så var det dejligt også at berejse de mere "civiliserede" områder, uden at det skal misforstås.

Akropolis.

I Grækenland besøgte jeg Athen og Rhodos og nød den græske gæstfrihed. F.eks. hos det store Alfa-Beta Supermarked, hvis ejer startede som fårehyrde, blev jeg introduceret til svigersønnen, som skulle køre forretningen videre. Fik overrakt kopi af sundhedsguden Freja, som tegn på fremtidig venskab. Står på bogreolen i stuen. Svigersønnen fik så lov til at invitere mig på frokost. Her fik jeg oplyst, at da han startede i supermarkedet, måtte ingen vide, at han var den kommende svigersøn – startede med at gøre rent.

Eftersom jeg var i Athen weekenden over, blev der også tid til en heldags udflugt til nogle af Grækenlands mange kulturelle områder – det var jeg slet ikke vant til på mine øvrige rejser.

Besøgte også Rhodos, hvor jeg jo i 1966 fandt annoncen til mit job i Hong Kong. Turistøen havde ændret sig til det ukendelige – en del af charmen var væk. F.eks. i den gamle borg var der næsten kun turist butikker, hvor der før var almindelige butikker til den lokale befolkning.

Det hotel jeg skulle bo på, var ejet af en af fødevarer importørerne Tasso Maravelias, og havde Tjæreborg Rejser som kunde. Følgelig fik jeg (dvs. firmaet) ikke lov til at betale. Efter et par dage kom Tasso og sagde, at Tjæreborg nu skulle bruge samtlige værelser, men han havde fundet et andet godt hotel, hvor jeg dog skulle betale. Tasso var virkelig gæstfri, og gennem ham fik jeg et godt indtryk af, hvordan man beskæftiger sig med turistlivet på øen.

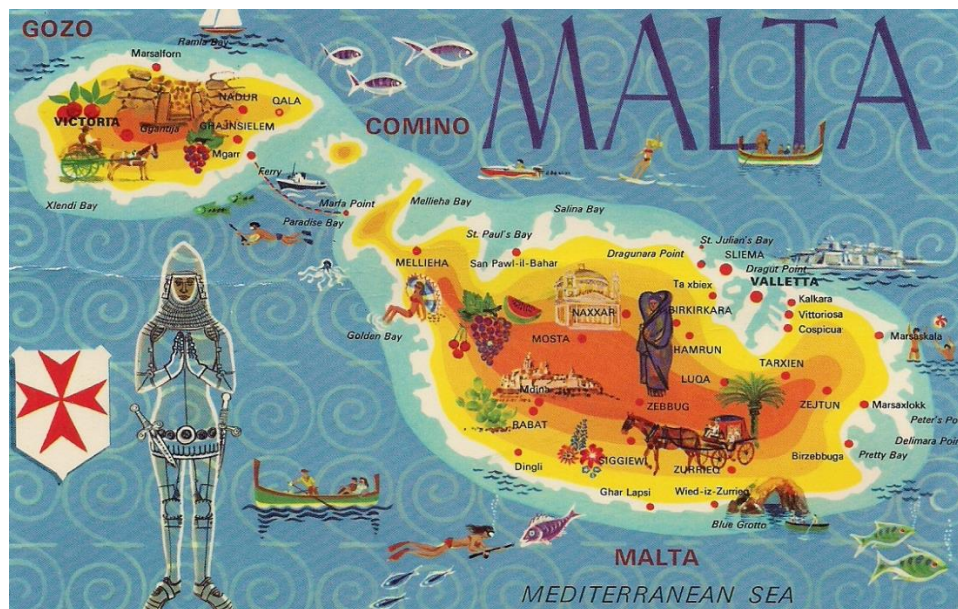

Rhodos.

Fra Rhodos skulle jeg via Athen videre til Iran, og jeg skulle afsted kl. 6 morgen fra hotellet. Problemet var blot det, at alle taxaer strejkede, hvilket jeg først fik oplyst af Carlsberg agenten sent dagen før. De skulle nok skaffe mig en bil, som kunne køre mig i lufthavnen. Da jeg var bange for, at vedkommende ikke kom så tidlig, fik jeg at vide, at de alligevel spillede kort hele natten, så ingen problem. Bilen kom til tiden. Fra Athen fløj jeg for første gang med en jumbojet 747 – Japan Airlines – imponerende. Det prøvede jeg mange gange siden hen i mit rejseliv.

Malta

Blev besøgt september 1976 og boede på det gamle hyggelige Phoenicia hotel, som ligger lige uden for byporten. Det jeg nød, var musikken til maden om aftenen - stemningen. Samtidig lå det praktisk, så jeg kunne besøge de fleste firmaer til fods.

Den gamle bydel er virkelig spændende med udsigt over havnen. Et hav af importører der skulle besøges. Konkurrencen hård, og fortjenesten lille hos disse. Øen kom jeg til at besøge flere gange i mit senere liv.

Under opholdet gik mit Hong Kong Omega ur i stå. En af importørerne havde agenturet for Seiko mærket. Frarådede mig kraftig ikke at få det repareret på stedet, da jeg ikke kunne være sikker på, at få det originale værk tilbage. Tilbød mig at købe et Seiko ur hos ham til engros pris. Eftersom jeg skulle videre til Libyen og Iran, er et ur uundværlig, så det gjorde jeg, og havde glæde af dette i 35 år, hvor jeg desværre tabte det. Blev ikke det sidste uheld på min sidste rejse for LAU – se under Iran.

Øvrige Mellem Østen

Libanon

Blev besøgt i 1972, eftersom Beirut kontoret deltog i en udstilling. Dette kontor dækkede de fleste Mellem Østen lande, og jeg dækkede de øvrige som Egypten, Libyen, Tyrkiet, Iran, Pakistan og Afghanistan.

På daværende tidspunkt var lederen af kontoret Ib Hundahl og næstkommanderende Frank Hvorslev, som var meget gæstfrie med deres hustruer hhv. Chizuko også kaldet Chichan (japaner) og Anne. Som Karoline pige var ansat Gerda, som i sin tid også havde været ansat på Tokyo kontoret. Ib og undertegnede blev ansat i LAU samtidig, og første gang, vi hilste på hinanden, var på toilettet i København. Der hilste jeg også for første gang på LAUs formand Ladefoged – et pudsigt sted at hilse på hinanden. Sidstnævnte traf jeg, da jeg var sidste gang inde i firmaet, inden min ansættelse. Han spurgte bl.a. om jeg kunne bruge en hammer, hvilket jeg svarede, at da jeg havde været i købmandslære, var jeg vant til lidt af hvert, hvilket jeg tror, gav et plus.

Opholdet i Libanon blev kombineret med en rejse til Libyen og Egypten, og for en gang skyld holdt jeg der et par dages ferie, eftersom Grethe stødte til mig dernede. Det var dengang Libanon stadig var et eftertragtet sted at besøge, og inden borgerkrigen. Vi fik bl.a. besøgt Byblos og Baalbeck.

Da vi skulle rejse hjem med det lokale luftfartselskab, Middle East Airlines, fik vi et problem. Grethe var med SAS's rejsebureau Globetrotter dernede, og jeg på en almindelig flybillet. Da vi skulle checke ind, fik jeg at vide, at jeg ikke havde bekræftet min billet (det havde jeg). Jeg fik valget mellem at blive, og Grethe skulle så flyve alene hjem, eller også skulle vi begge blive. Da blev jeg vred, og kom selvfølgelig med. Der var en fra Globetrotter tilstede. Var gift med en SAS ansat. Hun oplyste, at den lokale herre, som ikke ville have mig med, hadede kristne, og det var ikke første gang, hun havde oplevet dette. Det var første gang, jeg hørte

og mærkede dette problem. Vi kom i flyet med ½ times forsinkelse. Maskinen var kun halv fuld, og vi fik over højtaleren at vide, at forsinkelsen skyldtes for sent ankomne passagerer.

I 1975 skulle jeg flyve fra Iran til Nigeria og skifte i Beirut. Samme dag var en kendt person fra Lebanon blevet skudt i sin bil. Der var strejker. Jeg skulle flyve videre med Middle East Airlines, og jeg glædede mig til et dejligt måltid på 1. klasse. På grund af strejken var der ingen mad. Til gengæld fik 1. klassens passagerer en flaske god whisky. Desværre kunne jeg ikke nyde denne, eftersom jeg efter opholdet i Nigeria skulle videre til Libyen, hvor der var spiritus forbud. I Lagos stødte jeg på det danske ægtepar, som jeg havde truffet i Afghanistan i 1973. De fik flasken. Da jeg fløj fra Nigeria til Libyen var den eneste forbindelse Aroflot (det daværende sovjetiske luftfartsselskab). Flyet var som at skrue tiden "50 år" tilbage udstyrs mæssigt. Ingen af stewardesserne kunne engelsk, og det eneste man serverede var en gang kylling – og ingen 1. klasse. Jeg kom vel frem.

Besøgte Lebanon i 1992 hvor borgerkrigen lige var afsluttet. At se den tidligere pragtfulde by sønderskudt var sørgeligt – jeg kunne ikke få mig selv til at tage billeder af de sønderskudte huse.

Tyrkiet

I 1973 startede jeg en rejse til Tyrkiet, Iran, Pakistan og Afghanistan – en rejse som varede i 33 dage.

I Tyrkiet besøgte jeg Istanbul, Izmir og Ankara. Mulighederne for danske landbrugs produkter var begrænsede, og landet blev kun besøgt denne ene gang i min tid som "Rejsende Medarbejder".

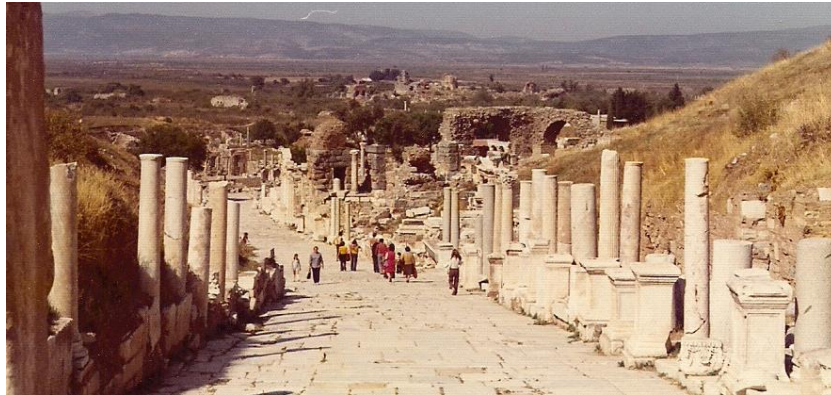
De fleste af de firmaer, jeg besøgte, var firmaer, som vidste hvad de ville – virkelig professionelle og ikke fanatisk religiøse. Som en direktør fra et større firma sagde under frokosten, koranen var ikke fulgt med tiden, og når han f.eks. kom fra udlandet, tog han gerne nogle pakker svine bacon med.

Hotellet, jeg boede på i Istanbul, var et af de historiske, med en pragtfuld udsigt over Bosphorus Strædet. Under krigen sad spionerne gerne oppe på terrassen, og kunne se, hvilke skibe der passerede strædet.

Istanbul.

I Izmir skulle jeg checke en stand, som eksportører af danske kreaturer brugte. Da jeg tilbragte en weekend her, nåede jeg at besøge bl.a. Ephesus, og det sted, hvor Jomfru Maria boede til sidst og døde. Efes var jeg meget imponeret over. Den romerske by blev først udgravet i 30erne og velbevaret.

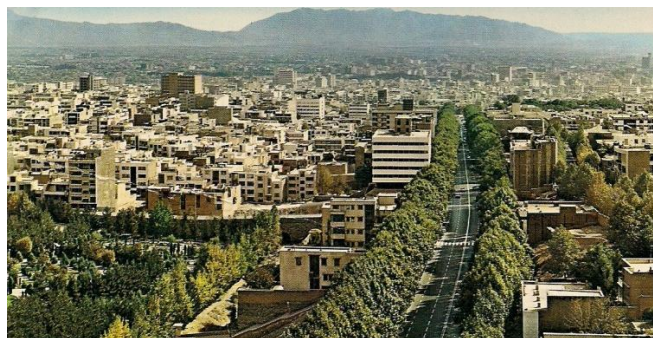
Efes. Cuvetiae Street.

I Ankara skulle jeg besøge et firma, som importerede avlsvæg fra Danmark. Da jeg stod uden for huset, blev der pludselig åbnet et vindue, og der blev råbt "meun Uwe". Det var Martin Hermansen fra Avlsdyr Eksport Udvalget Bredania, som ligeledes skulle besøge samme firma. Martin kendte firmaet vel. Hans største problem var altid, at han aldrig kunne finde ud af, om det var indehaverens hustru eller elskerinde, der var inde i huset. Der var et nyt ansigt hver gang, han besøgte firmaet. Indehaveren gik også rundt med en pistol. Martin blev senere landbrugs attache i hhv. UK, Tyskland og Saudi Arabien, og traf ham flere gange på mine rejser.

Iran

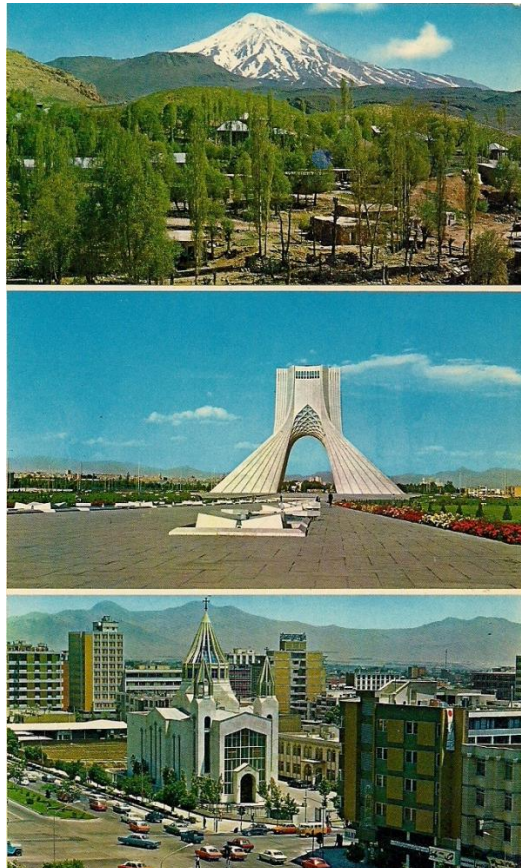
I 1973 var Iran stadig et af verdens fattigste lande, og med meget begrænset muligheder for vore landbrugsprodukter. Man importerede f.eks. fetaost fra Bulgarien mod, at Bulgarien købte varer fra Iran for tilsvarende beløb (bilateral handelsaftale). Min forgænger skrev i sin tid efter et besøg i Iran, at hvis der ikke skete ændringer i importbestemmelserne, var det ikke nødvendigt at besøge landet de næste par år. Skæbnen ville, at det hele ændrede sig i løbet af et år, som også ændrede mine arbejdsopgaver i LAU, men også i fremtiden.

Tehran er hovedstaden i Iran og en forholdsvis ny by med snorlige gader med træer på begge vejsider med rindende vand fra bjergene i "rendestenen". På denne måde blev træerne vandet. Vandet blev også brugt til at vaske biler med. Trafikken var rimelig på daværende tidspunkt, trods et indbygger antal på ca. 3 millioner.

Ankom til Tehran sen aften fra Ankara. Stedet, hvor jeg mellemlandede en sen nat i 1967 undervejs til mit job i Hong Kong. Dengang drømte jeg ikke om, at jeg ville komme dertil igen mange gange. Boede på et mindre hotel (Tehran Palace Hotel) midt inde i byen. Der holdt en bus uden for mit værelse, hvor motoren gik hele natten, og søvnen blev minimal. En god start – chaufføren kunne sikkert ikke holde varmen, og benzin havde man jo nok af i Iran og til billige penge.

Trods de få muligheder for vore produkter, havde jeg en lang liste over forskellige firmaer, som jeg skulle besøge. Takket være en god taxa chauffør, foregik besøgene rationelt. Svarene fra firmaerne var ens: ingen importlicenser, men man håbede at få nogle.

Motiver fra Tehran

Besøgte ligeledes Abadan og Khorramshahr nede i Golfen. Er hhv. olie og havneby. Ligger ved Tigris floden, hvor Iraq ligger på den anden side. Den gang var der fredeligt. I Khorramshahr besøgte jeg også rederiet Mærsk's afdeling Den stedlige dansker var også dansk konsul. Kunne forstå, at det ikke var hver dag, man fik besøg fra Danmark.

På hotellet i Tehran, som senere under revolutionen blev brændt, havde jeg en morsom oplevelse en aften, da jeg spiste i restaurationen. Der sad to ældre engelske damer og spiste. Pludselig sprang en kat op på deres bord, så der kom et brøl fra dem, med det resultat, at katten sprang ned på gulvet igen efterfulgt af ærter mm fra det spisende par. Omsider kom der en tjener til, og sparkede ærterne mm ind under et andet bord. Man skulle ikke tro, at fejekosten og blad var indført dernede.

I løbet af det flg. år blev landets olieindustri nationaliseret, og olie priserne røg i vejret. Europa kom i chok.

Iran fik pludselig hård valuta og begyndte at importere i større stil med det resultat, at eksportørerne valfartede til for at undersøge mulighederne. Tehran International Trade Fair fandt sted medio sept. 1974, hvor en større delegation fra Danmark deltog med Prins Henrik i spidsen. Her fik man den første større ordre på 500 tons feta, som MD (Mejeriselskabet Danmark) leverede med fly via deres eksportselskab Rasmus Hansen. Her blev jeg ansat i 1977.

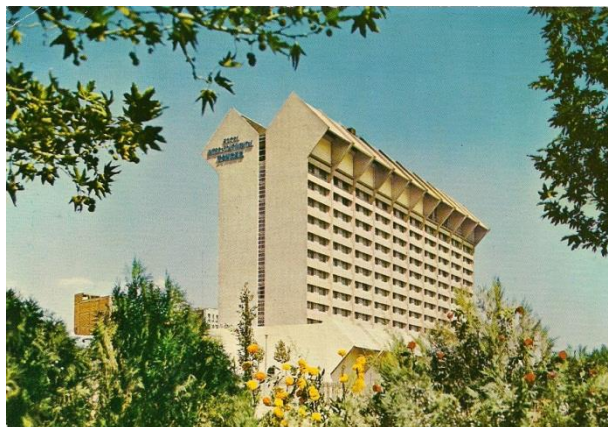
Den danske ambassade var en slags retrætepost med en begrænset bemanning. På grund af omvæltningen, bad man Landbruksrådet og Industrirådet om hjælp i en længere periode.

Undertegnede var i fuld gang med planlægningen af min næste rejse til Afrika, og alt var bestilt fly, hotel mm. Kun kufferten manglede at blive pakket. Eftersom Iran var mit område, måtte jeg aflyse den planlagte tur, og da Grethe var højgravid, accepterede jeg et ophold året ud, mod at min assistent Peter Holmen derefter afløste mig. Han var ungkarl.

Takket være denne ændring af min rejse, nåede jeg at komme med til vores ældste datters fødsel den 30. september. Hvis jeg var kommet afsted på den oprindelige rejse, ville jeg have været i Afrika. En rejse på 1-2 måneder er ikke nem at ændre, eftersom den skal planlægges i god tid. Den 10. oktober kørte Grethe mig i lufthavnen, og det, som så blev til et 8 mdr. ophold, startede. Det vidste vi ikke dengang.

På grund af landbrugets organisation kunne vi omgående komme af sted, hvilket gav en del avisomtale. Industrirådet skulle først finde en person, hvilket blev Kristian Kristiansen, som først ankom til Tehran noget senere. Udenrigsministeriet udgav et hæfte "Omtale i dansk presse efter dansk pressebesøg i Iran i anledning af Tehran International Trade Fair 1974". Her kan man læse, hvor høje forventninger pressen skabte.

Inter-Continental Hotel blev "mit hjem" de flg. mange måneder. Firmaet betalte som sædvanlig selve hotellet, og de daglige fornødenheder som mad mm blev dækket af de diætsatser, som den danske stat brugte. Hotellet var betydelig bedre end det jeg boede på i 1973. Dog irriterede en ting mig. Hver morgen rev en af de ansatte – en dame – døren op til mit værelse, uden at banke på først. Hovedårsagen var sikkert, fordi man ville checke om der var damer på værelset. For at komme dette til livs bad jeg hver gang om et stykke sæbe o.l. Det hjalp. Mange år senere, da jeg boede på samme hotel, viste det sig, at det var den samme dame, som passede værelserne på den gang, jeg kom til at bo på. Hun havde ikke glemt mig, og gav mig et stort smil. Hun kunne ikke engelsk. Til gengæld fik hun nogle fetabrikker af mig, hvilket gav stor lykke. Det var under Iran/Iraq krigen, hvor man manglede alt.

Intercontinental Hotel

Eftersom der var et køleskab på værelset, sørgede jeg selv for min morgenmad, hvilket også var en praktisk ordning rent tidsmæssigt.

På daværende tidspunkt havde Carlsberg en lokal produktion af Tuborg øl på licens, som altid blev revet væk. Selv på hotellet kneb det med at få en Tuborg, og den lokale øl var ikke altid god. Hvis den danske brygger kasserede en produktion, tappede ejeren af bryggeriet gerne varen over i sine egne flasker under navnet Shams. Den tyske køkkenchef havde altid nogle flasker Tuborg stående til sig selv, hvilket jeg fandt ud af. Når tjeneren sagde, at man var udsolgt, bad jeg altid ham om at tage en fra køkkenchefens beholdning. En gang kom tjeneren og meddelte, at der kun var to flasker tilbage. Da nøjedes jeg med den lokale. Køkkenchefen skulle jo gerne fortsætte med, at bruge danske fødevarer hvor muligt.

Som tidligere nævnt var det meningen, at jeg blot skulle være 3 mdr. i Iran, og derefter afløses af min assistent Peter Holmen, som var ungkarl. Følgelig kom han forbi Tehran i forbindelse med en tur til Indien og Bangladesh. På grund af situationen i bl.a. Europa (oliekrisen)kom der firmaer fra hele Verden for at prøve lykken i Iran. Følgelig måtte vi se i øjnene, at det mest fornuftige ville være, at jeg tog nok en tårn i Iran, eftersom jeg jo havde lært de forskellige importører at kende. Mit firma LAU gik så med til, at man betalte en flybillet til Grethe, som så kunne besøge mig i løbet af februar måned. Øvrige omkostninger dækkede jeg selv. Prisdifferencen på hotelværelset var begrænset, hvad enten man var to eller en på værelset. Gangpersonalet gjorde store øjne, da de pludselig opdagede, at jeg havde en dame på værelset, men faldt ned på jorden igen, da de fik oplyst, at det var min hustru.

Det var meget vanskeligt at få en telefonsamtale igennem til udlandet. På naboværelset boede der en tysker. Nu og da lykkedes det ham at komme igennem med en telefonsamtale til familien. Han råbte så højt i den tro, at samtalen så gik bedre igennem. Dødhæmmende irriterende for mig, da jeg kunne høre alt. Tidspunktet var gerne 2- 4 om morgenen.

Som tidligere nævnt, var det ambassaden, som havde bedt om assistance. Følgelig fik jeg en kontorplads nede på ambassaden. Her kneb det med pladsen. Besætningen var ambassadør Bernhard Olsen, 1. ambassadesekretær Hans Klingenberg som tiltrådte nogle måneder senere, handelsattache Jøren Møllegaard, 2 korrespondenter Ea Gerhardt og Åse Jensen (hendes far var lærer i Hårlev) samt en konsulatsekretær Erik Rasmussen. Desforuden en lokal dansk pige, som viste sig at være Anne fra min tid på Otto Mønsted Kollegium – vi boede på samme gang. Hun var gift med en amerikaner, som var udstationeret i Iran. Hans Klingenbergs hustru Helle var datter af LAUs formand Ladefoged, som jeg i sin tid hilste på i København.

Ambassadebygningen var en hyggelig ældre bygning med ambassadørboligen i baggrunden, beliggende på Avenue Copenhagen. Der var fire lokaler til de ansatte. Følgelig sad konsulatsekretæren ude i gangen, og jeg hos pigerne. Det gjorde nu ikke så meget, eftersom jeg jo brugte det meste af tiden med at besøge de forskellige firmaer, og brugte faktisk kun ambassaden, når korrespondancen skulle klares.

Folk stod faktisk i kø for at besøge ambassaden, for at finde forbindelser i Danmark. Nogle kunne kun tale det lokale sprog farsi. Her brugte vi ambassadens chauffør Gholam Reza, som tolk. Ofte foregik disse møder i vagtmandens rum ved porten...ja primitivt. Gholam Reza var alle tiders, og blev også brugt, når der skulle løses særlige problemer. Efter sigende mente man, at han havde særlige forbindelse til øvrigheden.

Ambassaden skulle også betjene danskere, som var kommet i nød, og det var til tider unge mennesker, som bestemt ikke var blevet vasket i lang tid. Hver gang sådanne besøgte ambassaden, var det nødvendigt med en kraftig udluftning.

På grund af plads problemer, var der i Danmark blevet besluttet, at der skulle oprettes et "Trade Center" i Tehran, hvor jeg og Industrirådets mand Kristian skulle sidde. Samtidig skulle stedet kunne bruges af tilrejsende danske forretningsfolk. Ligeledes var det muligt at udstille danske produkter. Vi fik yderligere Zargandeh en mandlig og Sherry en kvindelig medhjælper samt en alt mulig mand Nazari. Faciliteterne kom til at ligge i samme bygning, hvor SAS havde kontor på Fisherabad.

Danmark Trade Center

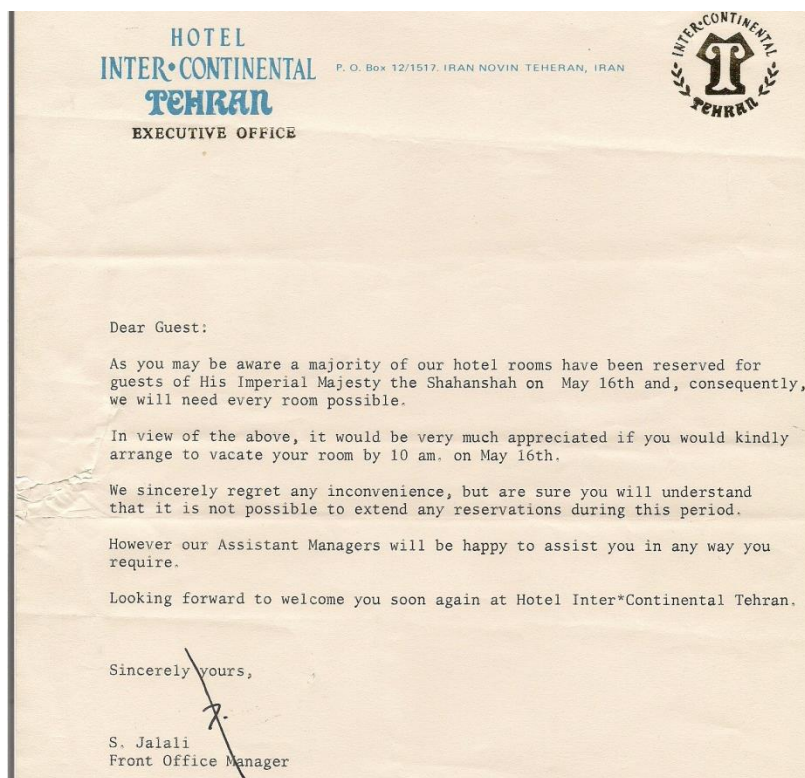
Zargandeh, Sherry og Nazari. Afskedsdrink efter de 8 mdr.

På grund af de store hotelproblemer, var det meget vanskeligt at finde et værelse at bo i. Følgelig blev vi flere gange spurgt af danske forretningsfolk, om de måtte sove på gulvet i vores Trade Center. Det måtte vi desværre sige nej til, eftersom man så havde adgang til vores arbejdsmateriale, og når først een får lov, kan man jo ikke sige nej til den næste. Inden vi fik dette Center, blev jeg kontaktet af en af osteeksportørerne, som var ankommet til Tehran uden at kunne finde et hotelværelse. Han fik lov til at sove på gulvet på mit hotelværelse den første nat, mod at han sammen med sin forbindelse fandt et eller andet at bo i den følgende dag. Det lykkedes, men værelset var ikke spændende. Det var i øvrigt vedk. job, jeg fik senere i min tilværelse

Eftersom værelsesituationen var et generelt problem, gjorde man alt for at hjælpe de tilrejsende. Sammen med direktøren fra SAS John Hoyer besøgte vi en udlejer, som havde indrettet sin lejlighed til udlejning af værelser med fælles toilet. Vi blev enige om, at det til nød kunne bruges. En af mine kolleger boede der et par nætter, og beklagede sig ikke. Han havde jo heller ikke andre muligheder.

Hvor tosset det kunne være, oplevede jeg et par dage før jeg skulle hjem efter mine 8 måneder. Når man er et sted i længere tid, lærer man en del mennesker at kende. Bent Knauer

fra firmaet Larsen og Nielsen var i Tehran for at undersøge mulighederne for et større beboelsesbyggeri. Han boede på et mindre hotel nede i byen. Da jeg skulle tilbage til Danmark den 16. maj 1975, og jeg ikke havde afbestilt mit værelse, ville vi undersøge, om han ikke kunne overtage mit værelse. Han tog med hen på hotellet dagen før, og da jeg kendte personalet temmelig godt på hotellet, burde der ikke være problemer. Da vi kom hen til hotellet, lå der i mit samt alle andre gæsters nøglerum et brev fra hotellet, hvori der stod, at samtlige værelser skulle ryddes næste dag, eftersom Shahen skulle bruge hotellet. Man ville selvfølgelig gerne være behjælpelig med at finde et andet hotel, hvilket var en håbløs opgave. Heldigvis havde Bent ikke sagt sit gamle værelse op, og jeg skulle alligevel hjem samme dag. Hvor kan man da være heldige!

Brevet alle gæster fik dagen før.

Som repræsentant for landbruget, blev jeg ofte inviteret til middag hos ambassadøren, når denne havde besøg fra Danmark i forretnings øjemed. Fik bl.a. besøg af udenrigsråd G.F.K.Harhoff, chefen for udenrigsministeriets handelsafdeling. En festlig herre. Var med, da han skulle besøge den iranske vicehandelsminister. Det var ikke diplomatsproget Harhoff brugte mest, så det blev en ”festlig” afslappet samtale, vi fik med ministeren. En af hans medarbejdere, som senere blev udstationeret i Iran, havde oplevet, hvordan han modtog en Østtysk delegation i Kastrup Lufthavn. I TV havde man jo ofte set, hvordan de østtyske ledere modtog repræsentanter fra Sovjetunionen med omfavelse og kys. Følgelig gjorde Harhoff det samme til østtyskerens rædsel. Harhoff kørte i Danmark i en ældgammel taxa, og havde ofte æg med, som han solgte til personalet.

Under mit første ophold skete det ikke bedre end, at jeg fik en voldsom tandpine, og gå til en tandlæge turde jeg ikke. Hver gang jeg var til middag hos ambassadøren, hvor vi gerne startede med varm suppe, måtte jeg holde masken og nøjes med lidt suppe af gangen i den ene side af min mund. Da jeg kom hjem på juleferie, var jeg hos min tandlæge – da var tanden stendød.

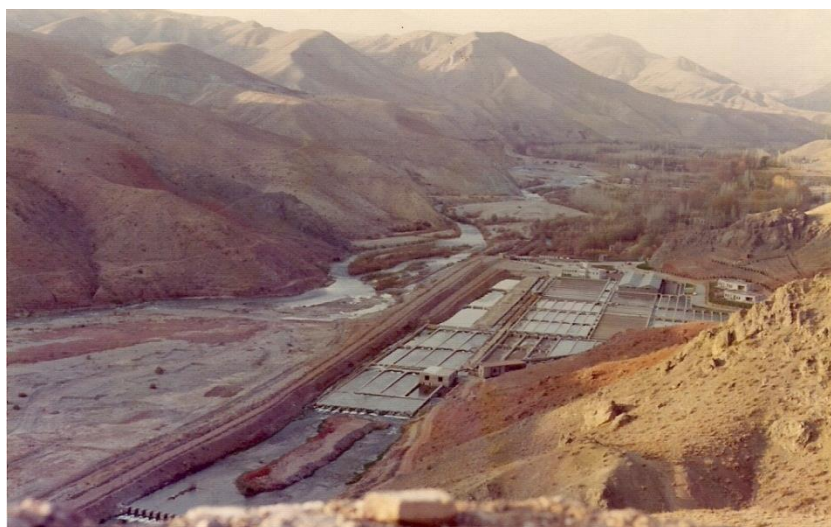
En dag oplevede vi, at der dukkede en ældre herre op på ambassaden. Han kom med en trillebør, som han fremstillede i Danmark. Dem ville han sælge i Iran. Han talte kun dansk, men havde dog en bekendt ansat hos Kampsax, som hjalp ham. Flot initiativ.

Der var flere større danske virksomheder etableret i Iran som Kampsax, Kosangas og Dyrup. Den danske koloni i landet var efterhånden temmelig stor. I SASes liste 1975 over skandinaviske beboere var der 152 danske familier. De danske forretningsfolk mødtes en gang om måneden nede i Tehran Club, hvor man nød en god frokost og en god snak. Efter et sådant møde gik jeg engang, sammen med Peter Bock fra Dyrup, hen i en tæppeforretning, Peter Bock havde boet i flere år i Iran og ville blot købe nogle tæpper. Han bød på en bunke, og købte 25 stk.

Eftersom jeg jo ikke var fastboende i Tehran, var det jo begrænset, hvor mange danskere jeg lærte at kende, bortset fra de ansatte på ambassaden, samt de danskere, som mødtes den ene gang om måneden.

Da Anne fra ambassaden og hendes amerikanske mand flyttede fra Iran, blev hendes job overtaget af en ny lokal dansk pige. Det viste sig at være Ellen Hjelde, en af mine gamle bekendte fra min Hong Kong tid. I Hong Kong sad hun på det danske konsulat (Nordisk Fjer), og hed dengang Ellen Holm. Blev skilt og gift med nordmanden Hans Jørgen Hjelde, som var kaptajn og ansat i et norsk rederi. Han blev forflyttet til Iran, og Ellen var så heldig at få jobbet på ambassaden, som lige var blevet ledig. Jeg fik den opgave, at hjælpe Ellen med at hænge spejl, billeder mm op i det hus, de lige var flyttet ind i. Jørgen var ude at rejse. Ja, Verden er lille.

Dog lærte jeg et par godt at kende, Viggo og Tove Hesel. I Danmark havde de haft et ørred dambrug. De havnede i Iran, hvor de skulle drive et dambrug for nogle iranske ejere. Dambruget lå en times kørsel fra Tehran, og blev ofte om fredagen besøgt af ambassadens folk, som gerne tog nogle danske øl og snaps med. Til gengæld nød man så Tove og Viggos gæstfrihed med alle former for ørredretter kogt, stegt, røget m.m. i det pragtfulde bjerg landskab ved Jajerood floden. Jeg var ofte derude. Hvor jeg nød bjergroserne, når de blomstrede i pragtfuldt solskin. Frisk luft i fulde drag i forhold til Tehrans stærk forøgede bilos. Viggo har skrevet en bog om deres ophold "Ørreder til Shahens bord". Dambruget lå i et øde område, hvor selv de vilde hunde fra bjergene kom. Nogle af dem fik et fortroligt forhold til Viggo og Tove, og når tæven havde fået hvalpe, kom den gerne for at visse disse.

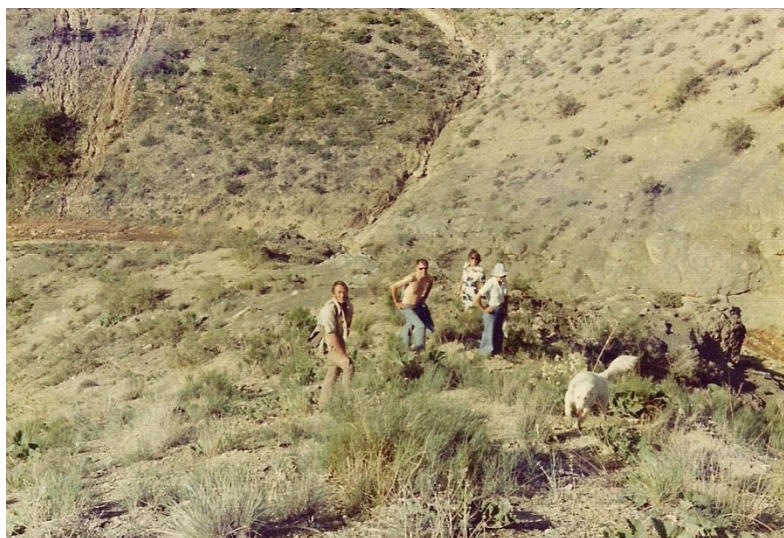
Ørred dambruget.

Engang vi var derude, kunne vi se, der var samlet en flok iranere ved hovedindgangen, og der var optræk til ballade. Viggo gik derhen, og tog to herrer i hver sin arm for at skille dem fra hinanden. Dambruget havde et mindre kontor, som kunne benyttes, når chefen fra Tehran var på besøg. Skæbnen ville, at den dag kom der to chefer på besøg med familie, og de kunne ikke blive enige om, hvem der måtte bruge kontoret denne dag, og for ikke at tabe ansigt røg de i totterne på hinanden.

Ørredretterne nydes. Uwe tv. Viggo, Kristians hustru Birthe og Tove th.

Da Grethe besøgte mig i februar 1975, besøgte vi stedet, men desværre var denne dag tåget, så Grethe måtte tænke sig til natur skønheden.

Vi går en tur. Viggo, Kristian, Birthe, Tove og den mest tamme af de vilde hunde.

I forbindelse med Grethes besøg, besluttede vi os til at besøge Isfahan. Ambassaden havde i mellemtiden fået en ny konsulatsekretær Bjarne Fejerskov. Han overtog forgængerens Folkevogn, og sammen med Kristian fra Industrirådet, kørte vi alle fire afsted i VW-boblebilen. Det blev en lang ensformig køretur landskabsmæssigt set. Da vi nærmede os Qom, kørte bilen efterhånden så langsomt, at det var hurtigere at gå ved siden af. Ikke et hus at se i miles omkreds. Endelig dukkede der en tankstation op, hvor vi kørte ind. Desværre ingen hjælp at hente. Pludselig kom der en personbil, og ud sprang en militær officer, som spurgte, om vi havde problemer. Det kunne vi jo ikke benægte. Han var undervejs til Qom, og smed de tre "rekrutter", han havde med i bilen, ud. Han tilbød os

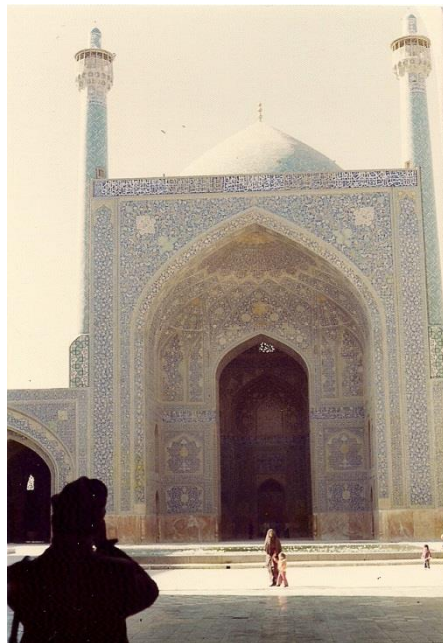
pladsen, og spændte vores folkevogn bag sin. Han vidste, at der var et Folkevogns værksted i Qom. Selvom det var en fredag, var vi så heldige, at de havde åben om formiddagen. Det viste sig, at det var koblingskiven, der var gået sig en tur. Den klarede de, og vi kunne fortsætte til Isfahan. Officeren viste os endda vejen ud af byen. Inden vi nåede Qom anbefalede officeren Grethe, at tage et tørklæde på hovedet, eftersom Qom er en meget hellig by.

VW får en ny koblingskive.

Knap var vi kommet uden for byen, da vi mærkede, at bilen ikke kunne op i fart. Bjarne og Kristian var mest stemt for at returnere til Tehran. Hvis dette skete, vidste jeg, at Grethe ikke ville få Isfahan at se. Følgelig foreslog jeg, at vi kørte tilbage til værkstedet, inden vi tog den endelige beslutning. Det viste sig, at man blot havde glemt at slutte den ene tændingsrør til. Det hjalp.

Endelig nåede vi frem til den historiske by Isfahan, og så alle dets herligheder – virkelig spændende. Dog forinden, fik vi et mindre problem med hotellet. Via ambassaden havde vi bestilt 3 værelser. Der var kun to, så Bjarne og Kristian måtte dele værelse.

Isfahan

Den følgende dag kørte vi tilbage til Tehran, og det sidste stykke vej i mørke. Problemet var blot, at bilens forlygter ikke var i orden, så det var vanskelig at se vejbanen. Det var en stjerneklar aften, og pludselig så vi baglygterne af en bus, som vi så kunne køre bagefter. I sidste sekund opdagede vi, at det var bussens forlygter, vi så. Bussen kørte med

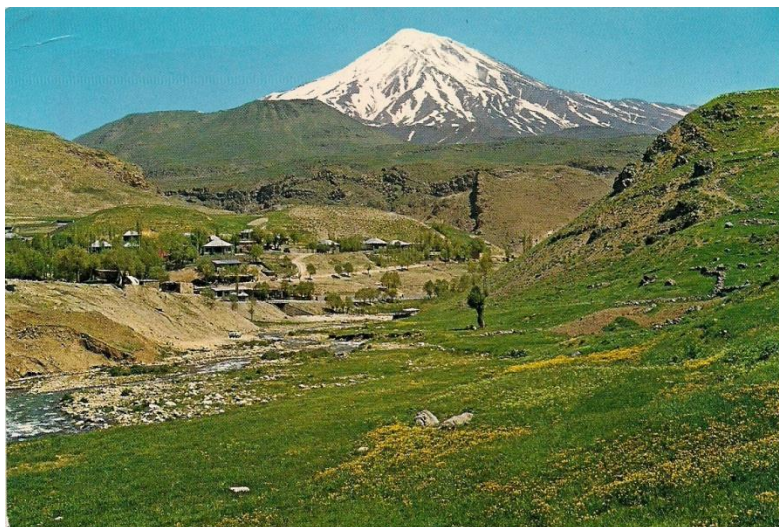
parkeringslys, så chaufføren kunne nyde stjernehimlen. Det tog sin tid, inden vi kom over chokket. Vi kørte langsomt det sidste stykke vej.

Det, at færdes rundt i Tehran, var ikke det store problem for mig. Brugte især deltaxaer, når jeg færdedes rundt i byen. Du deler taxaen med andre. De kører hhv. nord/syd og øst/vest eller omvendt, så det er blot om at stille sig ud på vejen, og fange en i mylderet. Brugen betingede blot, at man vidste, hvor man skulle hen. På længere afstande bestilte jeg dog gerne en bestillingstaxa. Da Grethe besøgte mig, oplevede hun flere gange, at når hun gik alene på gaden, kunne iranske mænd finde på at knibe hende i bagdelen, hvilket ikke var behageligt, men desværre meget almindeligt. Dette problem tænkte vi andre jo ikke altid på, eftersom mænd jo ikke blev udsat for tilsvarende.

Flere gange blev jeg antastet af biler, når jeg gik en tur om fredagen – deres fridag. De standsede ud for en, især når der ikke var andre biler, og spurgte, om jeg havde en dollar seddel, og om de måtte se den. Det skulle man ikke gøre. Hvis man gjorde det, ville de rive pungen fra en, og køre væk i en fart. Det var unge mænd, der sad i bilen, og efter sigende, skulle de komme fra Afghanistan.

På almindelig hverdage var trafikken håbløs. Intervallerne, når lyssignalerne skiftede farve, var lange, med det resultat, at bilerne kørte over for gult. De kom således til at hænge fast i trafikken, hvorefter alt gik i stå. Det var ikke ualmindeligt, at en motorcykel kørte på fortovet. Engang, da jeg havde besøg af min chef Knud Overgaard, oplevede jeg det syn, at han ikke kom hurtig nok over vejen. Han følte sig forfulgt, så han løb med armene højt i vejret inkl. sin mappe. Desværre havde jeg ikke en smalfilmsoptager ved hånden.

Under mit ophold i Iran, oplevede jeg også deres vinter, hvor Tehran bliver dækket af sne, især i den nordlige del af byen, som jo ligger op ad bjergskråningerne. De vilde forsultne hunde kom ned i udkanten af byen. En nat var der kommet tung tøsne med det resultat, at taget på lufthavnsbygningen faldt sammen, og flere blev dræbt. Det var et svensk firma, som i sin tid havde stået for opførelsen af bygningen, og de blev beskyldt for det værste med store erstatningskrav. De benægtede, at have lavet noget forkert. Det viste sig, at iranerne gennem årene havde lagt et nyt lag asfalt på taget flere gange, og da den tunge tøsne kom, blev vægten for tung. Svenskerne slap.

Damavad Mountain – kunne ses fra Tehran.

Importen af fødevarer blev varetaget af private firmaer – hvis man da ellers kunne få en importlicens – dels af statsfirmaet FTC. Foruden de 500 tons feta man startede med at købe fra Danmark, blev der købt store mængder frosne kyllinger. De blev kørt derned med lastbil via Tyrkiet. En dansk lastbil med to chauffører kunne klare turen på 9 dage. Hvis en, 14 dage. Der var steder i Tyrkiet, hvor man helst ikke skulle holde hvil for længe, for ikke at risikere at blive overfaldet.

Det var statsfirmaet FTC der stod for indkøbet af kyllingerne, og en overgang købte man så store mængder, ikke blot fra Danmark, men også fra andre lande, at frysehusene blev overfyldte. Følgelig kunne lastbilerne holde i op til 2 uger inden de kunne komme af med lasten. Når bilerne ikke var tømte inden for 2 dage, kom der en ekstra regning, som eksportøren normalt kom til at hænge på, hvor urimeligt det end kunne lyde.

Eurotrans var bl.a. et af de transportfirmaer, som stod for transporten fra Danmark. Da man ikke kunne få losset varen i Iran til tiden, bad Fjerkræeksportudvalget mig om at hjælpe. Jeg var i forbindelse med FTC, som jeg kendte godt. Det håbløse var, at det var umuligt at få sat FTCs mand, som skulle tage imod varerne, sammen med transportfirmaets lokale repræsentant, så man kunne få løst problemet. Han kunne selvfølgelig ikke skaffe plads, men ville ikke indrømme det. Jeg skrev ned time for time hvad der skete, og det blev en lang historie – se bilag side 62.

I Tehran fandtes der et stort frysehus Danir, som for en del år siden var blevet bygget i samarbejde med dansk landbrug. Fra dansk side trak man sig ud af samarbejdet, som så blev kørt videre af den iranske partner Mousavizadeh. Han var gift med en dansk pige Birgitte, som sandsynligvis var blevet ansat i firmaet, da man havde samarbejdet. Frysehuset opbevarede også fødevarer købt af staten. Vores kyllinger var lovet plads i hans frysehus, men da der var fyldt op, da de ankom, blev tonerne høje. Jeg blev sat på sagen, og havde flere telefonsamtaler med Mousavizadeh. Tonen var efterhånden blev så høj, at han smed telefon røret på. Det ville jeg ikke finde mig i. Jeg styrtede ud efter en taxa, og kørte de 14 km ud til frysehuset. Da han fik øje på mig, troede han ikke sine egne øjne. Det endte med, at vi fik en fornuftig samtale. Fjerkræeksportudvalget lavede en aftale med ham, så de danske lastbiler kunne køre direkte ind til aflæsning – kørte forbi lastbiler fra de andre lande, som havde holdt i flere uger uden for frysehuset. De var godt sure.

Senere fik Eurotrans deres egen mand ud fra Danmark til Iran, for at løse disse transport/frysehusproblemer. En dag kom han hen til mig næsten grædefærdig. Det hele var, som at slå i en dyne. Jeg viste ham mine føromtaltede tidsnotater, og han kunne nikke genkendende.

Ovennævnte Mousavizadeh ejer den skønne ø Illum nord for Horneland/Fyn, sandsynligvis købt af hans danske hustru.

Engang jeg var ude hos Danir, viste Mousavizadeh mig, hvordan de tyske kyllinger ankom. Deres kartoner gik i stykker, og man stod og skovlede kyllingerne op i sække. Tyskland var ikke vandt til at eksportere fødevarer på daværende tidspunkt.

Da jeg sad på ambassaden, bad ambassadøren mig om at klare en reklamation, som man havde modtaget fra hoffet. Det drejede sig om nogle avlskvæg, man havde modtaget fra Danmark, og som ikke var, som man mente, man havde aftalt. Jeg skrev til eksportøren med min anbefaling om, hvordan man skulle løse sagen. Der var gået politik i den. Samtidig skulle jeg sende et svar til hoffet, hvor ambassadøren gik meget op i, hvordan det skulle skrives.

Jeg skrev på min mere kontante måde, eftersom jeg følte, sagen var delvis uberettiget. Ambassadøren kom med en del rettelser. Jeg var jo ikke vant til diplomatsproget desangående. En trøst for mig var, at handelsattachéen havde samme problemer med ambassadøren.

Bazaren i Teheran.

Under mit ophold kom perioden, hvor de private også kunne importere feta ost. Et lille firma, som aldrig har haft med import af fødevarer at gøre før, købte et læs fra Fyns Mælk. Det viste sig, at osten var grønlig, og jeg blev involveret i sagen. Fik med ambassadens hjælp sendt en dåse hjem, og man fandt en løsning, så det lille firma ikke gik fallit. Ejeren, som ikke kunne et ord engelsk, men fik tolkehjælp af en bankmand, blev så glad, at jeg fik et af de andre tæpper, vi har liggende. Nej, det var ikke bestikkelse. Sagen var jo blevet løst. Et år senere blev jeg ringet op af en sagfører. Fynsk Mælk, som senere havde fået en ordre til FTC, var blevet kontaktet af ovennævnte firma, som vil have kommission på handlen. Fynsk Mælk henviste til, at jeg havde været med til et møde i Iran. Heldigvis havde jeg skrevet alle mine møder ned, så det kunne jeg afvise, og hørte ikke mere til sagen. Blev en dag ringet op af Kjeld Ejler fra vores moderfirma Landbrugsrådet. Formanden Rasmussen fra Fynsk Mælk ville gerne have et møde. Det drejede sig om et princip sag, som gik ud på, hvem der først solgte feta fra Danmark til Iran. Mejeriselskabet Danmark mente det var dem og ikke Fynsk Mælk. Jeg kunne bekræfte, at mig bekendt, fik MD den første statsordre og Fynsk Mælk den første private ordre. Ovennævnte læs. Så hørte jeg ikke mere om den sag, men nød den gode frokost vi fik sammen.

Der er blevet skrevet så meget om det rent handelsmæssige i Iran, som jeg vil henvise til, hvis det skulle have interesse. Under mit ophold traf jeg mange pragtfulde importører. Vil blandt andet nævne John Hollingsworth, som havde et meget stort importfirma. Var irer og gift med en iraner, og boet mange år i Iran. Blev meget overrendt af eksportørerne, men havde altid tid til at få en snak med mig, når jeg besøgte firmaet. Ejede bl.a. firmaet Labinat Bulgur, som i mange år havde stået for importen af feta fra Bulgarien. Denne afdeling blev kørt af inderen Singh Sawny. Hollingsworth flyttede fra landet, da Khomeini kom til. Turde ikke blive der, selvom han havde fået at vide senere hen, at han ikke skulle frygte noget. Vi holdt forbindelsen vedlige i nogle år. Ej glemmer jeg Mr. Madani fra Holland Dairy. En meget behagelig mand, som havde så ondt af, at Grethe skulle sidde derhjemme, at han kom med

en flybillet, så hun atter kunne besøge mig. På grund af vores nyfødte datter, kunne det ikke lade sig gøre. Kort tid efter skiftede jeg job. Billetten kunne kun indløses mod iranske rialer, som jeg ikke kunne bruge til noget. Min senere chef Per Sloth købte tæpper i Iran til sin tæppeforretning i Danmark. Han fik pengene, da vi var sammen i Iran, og jeg købte derefter det dejlige Senneh tæppe, vi har i stuen, til evigt minde om Mr. Madani. Mange andre kunne selvfølgelig nævnes, og nogle bliver nævnt i forbindelse med mit næste job..

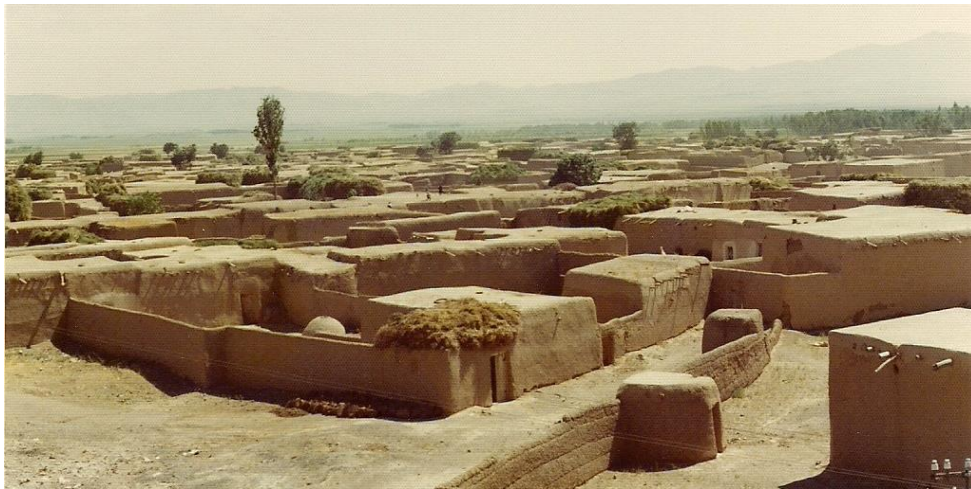
Maj 1975 var den sidste måned i mit 8 måneders lange ophold i Iran. Vejret pragtfuldt, og i forbindelse med en helligdag, besluttede Bjarne, Karin (Ludvigsen) fra ambassaden og undertegnede at tage en tur til Det Kaspiske Hav. Karin stillede sin BMW til rådighed. En forskel til Bjarnes VW. Vejen dertil gik over en bjergkæde, hvor vi i nogle kløfter kunne se rester af biler, der var kørt galt. Da vi kom over på den anden side af bjergene, kørte vi igennem i løvskov, hvilket jeg ikke havde set før i Iran, som generelt er meget goldt, de steder jeg havde besøgt tidligere. Da vi kom frem til det hotel i Chalus, vi skulle bo på, var der ingen værelser til rådighed. Det var, som om alle fra Tehran var taget op til Det Kaspiske Hav, for at nyde sol, stranden og den friske luft. Vi havde aftalt at mødes med Viggo og Tove Hesels datter og hendes ven, den lokale danske brygger fra Tuborg. De boede længere op ad kysten i Khoo, og vi blev enige om, at prøve lykken der. Det lykkedes at få et værelse for en nat, som vi tre delte. Dagen efter tog vi ned på stranden for at bade. Om aftenen fandt vi et andet hotel i Chalus, hvor vi alle fem kunne bo, dvs. der var kun to værelser, vi kunne få. Det ene fik ovennævnte par, og vi andre tre måtte igen dele et værelse, som i dette tilfælde var uden bad og toilet, som vi så til gengæld måtte låne hos de to andre. Det var ikke ualmindelig, at man lejede værelse ud, hvor der kunne være op til 6 personer. Følgende dag kørte vi via Nonoh, hvor der lå et pragtfuldt badehotel, hvor vi nød frokosten, hvorefter vi fortsatte til Tehran via den anden overgang af bjergene. Kom forbi der, hvor Viggo og Tove boede på deres dambrug, hvor vi holdt en tiltrængt pause – en dejlig afvekslende tur.

Ja, når man nævner Det Kaspiske Hav, kommer man ikke uden om iransk kaviar, som jo stammer fra støren, som man fanger der. Når man skulle hjem til Danmark, var det typisk, at man skulle have nogle dåser med hjem, som dengang kunne købes til rimelige penge. I SAS flyet fik vi gerne lov til at låne flyets køleskab. Lokal vodka kunne man også købe. Det var jo i shahens tid. Kostede ca. 10 koner for en flaske. Det var billigt. Har stadig en flaske stående i skrivende stund.

Efter de 8 måneder havde jeg 3 længere ture til Iran, inden jeg skiftede job. En af turene inkluderede en tur i forbindelse med shahens skolebespisnings program, hvor man ville gennemføre, at skolebørnene fik et sundt måltid på skolen. Danmark skulle også afgive et tilbud, og jeg tog afsted med en delegation, inviteret af Irans Handelsministerium. Deltagerne var eksportører af smelteost og kødkonserveres repræsenterende de respektive foreninger. Selv Laurits Raun fra Mejerikontoret kom med. Det var første gang, at Mejerikontoret besøgte Iran. Brødrene Henriksen fra Intercool samt ”opfinderen” Fredsgaard var også med. Han havde konstrueret en smørrebrøds maskine. Fra Dansk Fryse Økonom Keld Jørgensen. Fra den iranske ambassade i København var Wachman taget afsted et par dage i forvejen, for at sørge for, at programmet var i orden, når vi ankom.

Vi boede på Hilton Hotel, og næste morgen kl. 6.00 skulle vi afsted til Zanjan, hvor 1000 skoleelever fra hele landet var samlet til idrætsskampe – skoleferien var startet. Jeg var lige stået op, og kastede et blik ud af vinduet. Kunne se, at to af deltagerne var i fuld gang med at pakke osteprøver i en bil. Det var to fra firmaet Albertus, som havde besluttet sig til at køre i forvejen, og lave deres egen undersøgelse, i samarbejde med deres lokale agent. Vi andre ventede pænt på, at biler, arrangeret af Handelsministeriet, samlede os op. Turen på

350 km. til Zanjan gik for fuldt tryk. Man fik indtrykket af, at man kørte om kap, og prøvede på at komme så tæt på de modgående biler som muligt. Laurits Raun nægtede at køre med samme chauffør tilbage.

Landsby undervejs til Zanjan.

Ved ankomsten, blev vi modtaget af guvernøren og byens øvrige spidser som borgmesteren, politimesteren, områdets undervisningschef m.fl. Prøvesmagningen kunne dog først finde sted den følgende dag. For god orden skyld skal nævnes, at da vi ankom til Zanjan, var de to fra firmaet Albertus ved at pakke deres ting sammen, for at tage tilbage til Tehran. De havde allerede lavet deres egen prøvesmagning. I dette tilfælde, brugte jeg ikke diplomat sproget, og resultatet blev, at de blev og deltog i vores prøvesmagning.

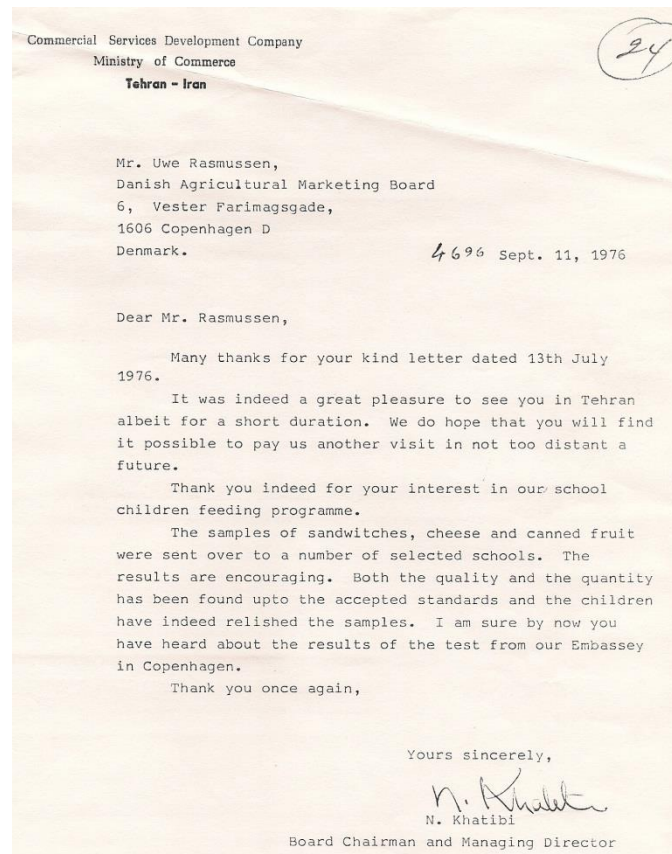
Vi skulle overnatte i Zanjan, og værelserne skulle være bestilt af Handelsministeriet. Det viste sig, at der ikke var værelser nok, så vi måtte dele om disse. Jeg delte værelse med Plumrose manden Hans Kjær. Mad var der heller ikke nok af, men heldigvis havde vi rigelig med smagsprøver. Selv øl var der ikke nok af. Der var kun en halv flaske til hver, så vi forblev ædruelige. Vi fik alligevel en hyggelig aften, eftersom vi jo alle var i samme båd.

Den følgende dag tog vi hen til den bygning, hvor prøvesmagningen skulle foregå. Vi skulle finde ud af, hvilket produkt de iranske børn bedst kunne li. For enden af salen var der to kæmpe malerier af hhv. shahen og hans hustru. Inden vi startede, blev der sagt nogle pæne ord om, hvad der skulle foregå, takket være shahen. Derefter kunne vi gå i gang. Der var også prøver fra andre lande, men vi var de eneste fra udlandet der var tilstede.

Bedømmelsen i fuld gang.

Da vi blev færdige, tog vi tilbage til Tehran, og de forskellige eksportører havde derefter møde med ministeriet, for at forhandle kontrakter. Firmaet Albertus bad mig om at deltage i deres møde. Da vi skulle til at starte, bad firmaet mig om at tage referat...det kunne man godt have spurgt mig om forinden mødet. Mødet blev kørt meget professionelt, og man havde taget en lokal husholdningslærerinde med. Der blev senere afsluttet ordrer på bl.a. smelteost. Fik ikke indtrykket af, at børnene kunne li smelteosten, da jeg senere fik oplyst af en lærer, "at den var god til at pudse sko i". Når man nu var vant til at spise feta ost, så er det en omvæltning. Her var der blot et opbevaringsproblem.

Takkeskrivelse fra handelsministeriet.

Oktober 1976 havde jeg min sidste tur til Iran for LAU, hvor jeg traditionen tro, også skulle stå for landbrugets afdeling i forbindelse med Tehran International Trade Fair.

Når man skulle ud på en rejse, blev der sendt en meddelelse ud til firmaerne, som så kunne kontakte mig, hvis der var ting, jeg skulle følge op. Dengang var Verden stadig stor. Hvis muligt, besøgte jeg også eksportørerne. I forbindelse med et besøg hos Rasmus Hansen Cheese, havde jeg et møde med Per Sloth og Ove Brønd. Jeg fik tilbudt et job som eksportchef, som jeg tog imod, efter at vi var blevet enige om betingelserne. Jobbet hos LAU var ikke et "evighedsjob", og rent familiemæssigt ikke holdbar i længden med de lange rejser.

I forbindelse med udstillingen fik jeg frastjålet min pung. Problemet var gerne, når man skulle tilbage til hotellet, når udstillingen lukkede, at der var alt for få taxaer. Følgelig prøvede jeg at komme med en bus, en dobbeltdækker. Da jeg var undervejs ind i bussen, mærkede jeg pludselig, at min pung var væk. Jeg fik kørt bussen ind til siden, og fik lov til at kropvisitere alle passagerne, kvindelige som mandlige, men pungen dukkede ikke op. Tyven

var sikkert aldrig kommet ind i bussen. Jeg havde nu ingen penge til busbilletten, men heldigvis var der en yngre engelsk talende iraner, som hjalp mig. Det viste sig at være en nevø til ejeren af det hotel, jeg boede på.

Da jeg ankom til hotellet stødte jeg på Laurits Raun, som var meget fortvivlet. To ældre herrer, som han havde med til Iran, var ikke kommet tilbage til hotellet. De havde begge været oppe at se udstillingen. Klokken var blevet mange, og vi spekulerede på at kontakte politiet. Vi mente ikke, de to var stærke i engelsk. Pludselig kom begge ind af hoteldøren. Da de ej heller kunne få en taxa, var de gået hele vejen ca. 10 km. og havde spist tilberedte rødbeder undervejs (en iransk specialitet).

Uwe pengeløs havde stadig et problem: min pung med alle mine kontanter og rejsechecks. I ambassadens jeep blev jeg kørt hen til den bank, som repræsenterede de rejsechecks, jeg havde mistet. Efter en lang snak desangående, fik jeg til sidst oplyst, at American Express havde fået deres eget kontor i Tehran. Vi for derhen i en fart – jeg skulle jo også ud på udstillingen, for at åbne landbrugets stand. Fik anmeldt tyveriet, og overfor den amerikanske dame nævnte jeg, at det værste var, alle de gode råd jeg havde fået undervejs om mavebælte osv. osv. Hertil svarede hun, at når uheldet var ude, kan man intet gøre. Med lånte penge fra ambassaden fortsatte jeg til udstillingen, og åbnede den til tiden. En time senere blev jeg ringet op. Det var en manufakturhandler, som ville oplyse, at en af hans ansatte havde fundet pungen i den sydlige del af Tehran, og han mente, den nok tilhørte en, som var med på udstillingen. Da vi lukkede standen, tog jeg derhen, og fik min pung. Kun kontanterne manglede. Finderen havde været bange for, at han kunne blive beskyldt for, at have stjålet pungen. Da jeg kom hjem til Danmark, fik jeg oplyst, at jeg skulle selv dække tabet på ca. 700 kroner. I de 10 år jeg havde rejst for LAU, var det heldigvis den eneste gang, jeg var blevet bestjålet. Følgelig burde jeg have nøjes med at veksle 10 dollar pr. gang, for at formindske eget tab, men det ville have kostet tid.

I forbindelse med ovennævnte udstilling havde jeg en pudsigt oplevelse. Vores stand i den store udstillingshal var en lukket stand, dvs. udad havde de forskellige eksportører hvert et udstillingsvindue. I et vindue viste vi film. Indeni var standen udstyret med bl.a. to mødelokaler. Når der blev for stille, skulle der ske noget for at få publikum hen til standen. Følgelig fandt jeg på at lade døren stå åben. Der gik ikke fem minutter, før folk stod i kø for at komme ind i vore mødelokaler. Alle skulle finde ud af, hvorfor de andre gik ind. Til sidst var jeg nødt til at tilkalde vagten, for at få folk ud igen.

Sammenlagt tilbragte jeg i min tid hos LAU 239 dage i Iran. Af ting, jeg fik købt dernede, er en pæn samling af krudtpunge samt kobberting. Et enkelt tæppe blev det også til. Det ligger oppe på gæsteværelset, men desværre satte en af vore schæferhunde (Emma) sit mundaftryk i tæppet. Da Grethe besøgte mig, købte vi en dejlig russisk messing lampe med det specielle glas. Da Grethe fløj hjem, havde hun den på skødet på hele hjemturen, godt pakket ind i vasketøj..

Inden jeg kommer til min sidste tid i firmaet, vil jeg lige fortælle om min rejse til Pakistan og Afghanistan, som jo fandt sted i forbindelse med rejsen i 1973 til Tyrkiet og Iran.

Pakistan

Sidst jeg besøgte Pakistan var i 1969, for at besøge Lindsay fra min Hong Kong tid. Desværre var han blevet myrdet året før (1972), så det var med mærkelige følelser at ankomme til Karachi. Maskinen var 3-4 timer forsinket, så vi ankom ved 3 tiden om morgen. Med Lindsays

drab i tankerne skulle jeg finde mit hotel. Hvem stod og ventede på mig i lufthavnen? Det gjorde mine gode forbindelse Eric Aga fra min tid hos Danegoods 10 år tidligere. Eric Agas firma havde forbindelse med flere danske firmaer, og var ligeledes Arlas forbindelse, som jeg fik glæde af i mange år senere hen. Eric var meget behjælpesom under opholdet, selv om jeg også skulle besøge hans konkurrenter. Jo, han var selvfølgelig klar over, at jeg ikke solgte varer.

Familien Aga foran firmet. Bemærk skrivekarlene.

Fra Karachi fortsatte jeg til Lahore, som var en stor oplevelse. Rent forretningsmæssigt ikke meget at gøre, men jeg besøgte bl.a. et mejeri lavet af det danske firma Intercool, samt en importør af avlsvæg. Eftersom jeg skulle tilbringe en fredag i byen, fik jeg gode muligheder for besøge Lahores seværdigheder, inden at jeg kunne komme videre til Afghanistan. På byens museum stod bl.a. Kims kanon fra Kiplings roman ” Kim i Indien”. Så bearbejdede flintsten, som lignede nøjagtig dem, vi har fundet i vores have i Strøby Egede. Mærkelig at tænke, hvor ens vi alligevel kan være. Besøgte to pragtfulde forter. Var nede på markedspladsen, som var overfyldt af mennesker på grund af fredagen. Følte jeg var den eneste udlænding på stedet – så ingen andre. Bed især mærke i en stand, flot dekoreret med hoveder af tigre, løver, krybdyr. Tro gør stærk. Da Lahore ligger tæt op ad grænsen til Indien, tog jeg en bil derhen for at dufte til atmosfæren. Turde man tage samme oplevelser på egen fod i dag? Verden har ændret sig meget sidenhen, og ikke til det bedre.

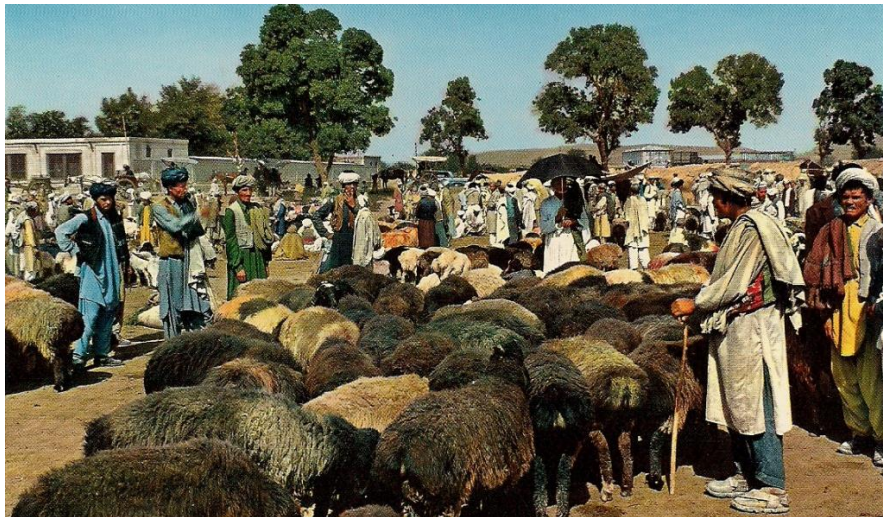
Kims kanon.

Alt haves i medicin

Afghanistan

Vel ankommet til Kabul, startede jeg mine besøg hos forskellige importører af danske fødevarer. Når man tager landets beliggenhed i betragtning, kan man blive forbavset over, hvor meget man trods alt kan finde på markedet. Mange af de varer der gik dertil, blev uden tvivl smuglet videre til nabolandene. Det var dog meget begrænset, hvor meget landet importerede fra os, og landet blev bestemt ikke besøgt af mange danske eksportører.

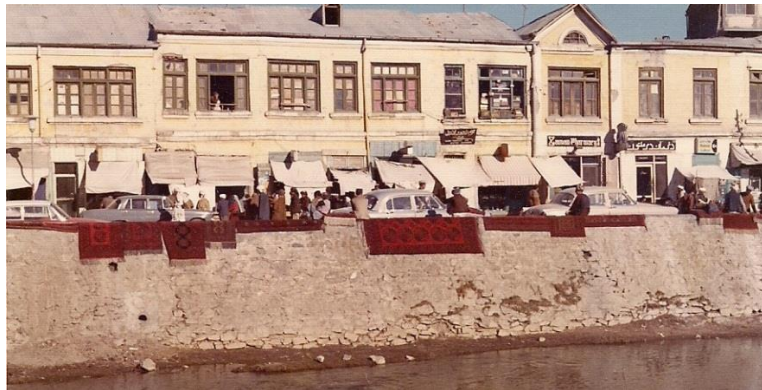

Kabul. Marked.

Dengang var landet stadig meget fredeligt, og de mennesker jeg besøgte meget gæstfrie. En eksportør af mælkepulver havde penge til gode, som kunden ikke kunne få tilladelse til at overføre. Jeg besøgte kunden midt i markedet, og det var en glædelig modtagelse, jeg fik. Desværre måtte jeg dog afstå de vindruer man tilbød. Her tænkte jeg på den evt. dårlige mave, man kunne få. Pengene de skyldte, blev hurtig skrabet sammen. Mit næste problem ville nu være, at få dem med ud af landet. Jeg besøgte den danske konsul, som arbejdede for Kampsax. De fik pengene, og sørgede for, at de blev sendt hjem med kurerpost. Konsulen og hans hustru traf jeg nogle år senere i Lagos, hvortil han var blevet forflyttet. Det var dem, som fik min flaske whisky, som jeg fik af det libanesiske luftfartselskab MEA, eftersom man jo ikke kunne servere mad undervejs, da jeg fløj fra Beirut til Lagos. Jeg kunne jo ikke tage flasken med ind i Libyen, som var mit næste stop.

Under opholdet fik jeg købt det tæppe, som ligger lige inden for, når man kommer ind i stuen. Importøren af Rasmus Hansen Cheese hjalp mig med indkøbet. Han havde byens førende supermarked. Da russerne kom ind i landet nogle år senere, måtte han desværre

flygte til USA, hvorfra han kontaktede mig, om evt. import af vore oste til USA. Det var efter 1977.

Den tæppebeklædte Kabul River.

De to store sværd, som hænger på væggen til trappenedgangen, blev købt hos Tuborgs forbindelse, som foruden øl, også solgte gamle våben. De mente ikke, der ville være problemer med at få dem med ud af landet. Jeg kunne blot komme tilbage med dem, hvis det gav problemer. Ja, så ville det blot være for sent. Flyet ville nok ikke vente på mig. Man nævnte, at jeg måske kunne få en eksporttilladelse fra byens museum, da jeg spurgte om denne løsning. Problemet kendte jeg jo fra Nigeria. Jeg tog derud, men museet havde en ugentlige lukkedag, og jeg skulle rejse hjem den følgende morgen. Jeg fandt en person, og så spillede jeg højt spil. Fortalte personen, at jeg var kommet hele vejen fra det danske landbrugsministerium, og viste ham mit blå pas. Det hjalp, men der skulle to underskrifter til. Det lykkedes. I lufthavnen blev min kuffert undersøgt. Man fandt selvfølgelig de to sværd og spurgte, om jeg havde en eksporttilladelse! Jeg viste den stolt frem.

De to sværd.

Under opholdet i Kabul boede jeg på Intercontinental Hotel, hvor jeg fik et elektrisk stød, hver gang jeg satte nøglen i nøglehullet. Det gnistrede ligefrem. Luften var meget tør. I cafeteriet var der ikke mange mennesker ved spisetid. En dag var der et sovjetisk kabinepersonale med nogle søde stewardesser at se på, dog kraftig overvåget af en ældre kraftig kvindelig kabine chef. Jeg blev overbegloet, som om man ikke før havde set en dansker. Mærkelig at tænke på, den indflydelse russerne indlod sig på, kort tid efter, da kongen blev afsat.

Nåede dog en tur uden for Kabul, og kørte et stykke af vejen til Pakistan. Virkelig bjergrigt, betagende, trods den smalle vej. Der skulle ikke gå lang tid, før det blev farligt at køre på denne strækning, på grund af risiko for at blive beskudt.

Vejen til Khyber Passet.

Befolkningen i Afghanistan er meget troende, og mændene absolut dominerende. Kvinden er undertrykt. Jeg fløj hjem med det lokale luftfartsselskab, og det var sjovt at betragte, hvordan de lokale stewardesser hundsede med nogle af de lokale mænd, der var med, og som sikkert aldrig havde fløjet før.

Jeg var vildt begejstret over besøget i Afghanistan. Det var fascinerende. Følgelig gør det ondt at tænke på, hvad befolkningen har været igennem i de seneste mange år.

Afslutning

Farvel!

Den 10. november 1976 vendte jeg tilbage til Danmark, efter min sidste for LAU 46 dages rejse til Malta, Libyen og Iran, og kunne herefter afvikle mine sidste rapporter og skrivelser til de forskellige fødevareeksportører. Ult. december blev der afholdt en flot afskeds reception. Mandag den 3. januar startede jeg mit nye job som eksportchef hos ostefirmaet

Rasmus Hansen Cheese, eksportafdelingen i Høng koncernen, som i 1970 blev overtaget af det nystartede Mejeriselskabet Danmark. Her blev jeg indtil 2006, for derefter at nyde min pensionist tilværelse.

Antal besøg

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	I alt
England	1						1
Schweiz	1						1
Belgien	1						1
Senegal			1				1
Gambia			1				1
Sierra Leone	1	1	1	1	1		5
Liberia	1	1	1	1	1		5
Elfenbenskysten	1	1	1				3
Ghana	1	1	1	1	1		5
Nigeria	1	1	1	1	1		5
Zaire	1	2	1				4
Sydafrika	1						1
Zambia	1						1
Tanzania	1						1
Kenya	1						1
Seychellerne	1						1
Libyen	1	1	1	1	1	1	6
Egypten	1	1	1	1	1		5
Lebanon		1					1
Tyrkiet			1				1
Iran			1	1	3	3	8
Pakistan			1				1
Afghanistan			1				1
Gibraltar	1		1				2
Malta						1	1
Grækenland						1	1

Antal rejsedage pr. År.

1971 102 dage plus 48 dage i Hong Kong. Den længste tur 55 dage. 30 dage sygemeldt gulsot

1972 110 dage

1973 100 dage. Heraf 12 dage i Iran

1974 111 dage. Den længste tur 64 dage Iran. Anne født 10 dage forinden

1975 135 dage. Heraf 104 dage i Iran

1976 118 dage. Heraf 60 dage i Iran. I de 4 år tilbragte jeg i alt 239 dage i Iran

Iran - aflæsningsproblemer

Tirsdag den 3.12.1974

1. Kl. 9.30 Telex modtaget via telefax fra ambassaden.
2. jeg ringer til FTC og Mr. Sharifi henviser mig til Amir Negahban.
3. Ringer til denne og forklarer sagen.

beder Jørgen IRAN- aflæsningsproblemer

4. Møllegaard fra ambassaden om at ringe til M.A.Seirafi (Chairman FTC) for at få et skub fra oven. Denne henviser ligeledes til Negahban (Seirafi viser ikke megen interesse i sagen).
5. Negahban ringer tilbage ca. kl. 11.00, og nævner bl.a. at PARA Transport skal "repair documents in full".
6. ringer til PARA Mr. Rouhalamin, som nævner, at bilerne stadig er i tolden. Havde lige talt med Negahban, og nævnte ikke at have fået besked på at skulle udfylde alle dokumenter for FTC – betalings spørgsmål – og vil have det skriftlig fra FTC. Bad PARA omgående at kontakte Negahban.
7. ringede til Danir, hvor Mousavizadeh var dødhamrende fornærmet over at være blevet rodet ind i sagen, Jvf. telefax fra Eurotrans sigende, at 15 trucks ventede hos Danir
8. telefonsamtale med Therkildsen (Fjerkræeksportudvalget Kbh.).
9. Jeg ankommer kl. 16.00 hos Danir, hvor Negahban fra FTC også lige har været. Fandt kun en lastbil på hele pladsen. Iht. Barfaief fra FTC (har med papirerne at gøre) var dokumenterne ikke klar fra PARA, fordi der manglede underskrift på bagsiden af "delivery note". Bad Barfaief om at tage med til PARA, men det kunne (ville) han ikke – skulle have tilladelse fra sin fortsatte. Iht. Danir kniber det med plads, men regner med at få plads til alle 26 læs. De kan selvfølgelig ikke blive tømt alle på én gang.
10. Jeg ankommer kl. 18.30 hos PARA, hvor Rouhatamin nævner, at dokumenterne er i orden, men at FTC nægtede at tage imod dem, og følgelig havde han skrevet et brev sigende, at man skulle afhente dokumenterne. Påstod at han ikke fik noget for arbejdet fra Eurotrans. Har pr. telex nævnt til Eurotrans at lastbilerne stadig var i tolden, og at det sandsynligvis skyldtes, at der manglede plads hos Danir. Havde ringet omgående til Negahban (pkt.6), men ikke hjemme (?), og har ikke prøvet siden.

Onsdag den 4.12.1974

11. Kl. 9.00. Iht. Negahban vil alt blive klaret i dag- Nævnte at andre transportfirmaer klarer selv papirer m.m.. Hvis FTC selv skulle klare alle papirer, ville det tage lang tid. De 300 tons kan sendes som planlagt, dog ikke alle på én gang.
12. Kl. 10.30 Iht. Rouhalamin er tingene stadig ikke klaret- Hvis PARA skal klare indklaringen, tager man 200 rialer pr. tons. Dette kræver en fuldmagt fra FTC. 7 andre biler er nu ved grænsen.
13. Kl. 11.15. Iht Mr. Kafi prøver man nu på at hjælpe FTC. Nævnte at alle var fyldt med undskyldninger, fordi der ikke var plads hos Danir

Torsdag den 5.12.1974

14. Kl. 12.15. 15 lastbiler ankommer hos Danir. Var ankommet til Tehran den 02.12.
15. Telex sendt til Danmark.
16. ?

Lørdag den 7.12.1974

17. Kl. 10.00. Iht Rouhalamin er man i gang med at losse bilerne.
18. Kl. 17.00. Iht Rouhalamin er 4 lastbiler nu blevet tømt og kørt. Man vil fortsætte med at losse indtil kl. 20.00. De to første blev sandsynligvis tømt om fredagen, indtil middagstid. Regner med at have yderligere nyt i morgen middag. PARAs mand må ikke komme ind til Danir.. De 7 andre biler er stadig i tolden og Mobashar fra FTC nægter at tage delivery order, og vil ej heller udlevere dokumenterne.

Søndag den 8.12.1974

19. Kl. 10.00. Traf nogle af chaufførerne på ambassaden, som oplyste, at man arbejdede til kl. 24.00 hos Danir med losningen, og at de 5 første biler var kørt til Grækenland her til morgen.. Andre 4 biler var kørt til rampen her til morgen.
20. Kl. 17.00. Iht. Rouhalamin er de syv biler nu ankommet til Danir. Nogle dage senere nævnte han, at de ankom der den 10.12.

Onsdag den 11.12 rejste jeg hjem til Danmark på juleferie.

Ovennævnte er renskrevet i 2012 fra et håndskreven notat jeg lavede i sin tid. På et andet skema har jeg lavet en oversigt over ankomst af lastbilerne i i Tehran , hos Danir og tømt. Der skriver jer bl.a.:

Hovedforsinkelserne opstår ved tolden, hvilket ikke kun gælder for vore kyllinger, men også for andre produkter. Hvis blot PARA vil udfylde samtlige papirer skulle det hjælpe en del. Ligeledes skal PARA ringe til Negahban FTC hvis problemer – ikke skrive.

Iht. agenten for bulgarsk ost (som ligeledes bliver solgt til FTC), har man ingen problemer ved indklareringsen, eftersom osten bliver opbevaret i firmaets eget kølehus, hvor den så bliver fortoldet.

Hos Danir garanterer man, at bilerne generelt vil være losset i løbet af en eller to dage.

FTC Seirafi Chaiman
 Sharifi Kontaktmand vedr. indkøb
 Nigahban
 Barfaeif har med dokumenter at gøre
 Mobashar
Para Rouhalamin
 Kafi
Danir Mousavideh direktør og ejer

Eftersom det er 38 år siden ovennævnte fandt sted, kan jeg ikke huske alle titler.

FTC stod for statsindkøb af bl.a. fødevarer.

Para agent for det danske transportfirma Eurotrans

Danir stort køle/frysehus